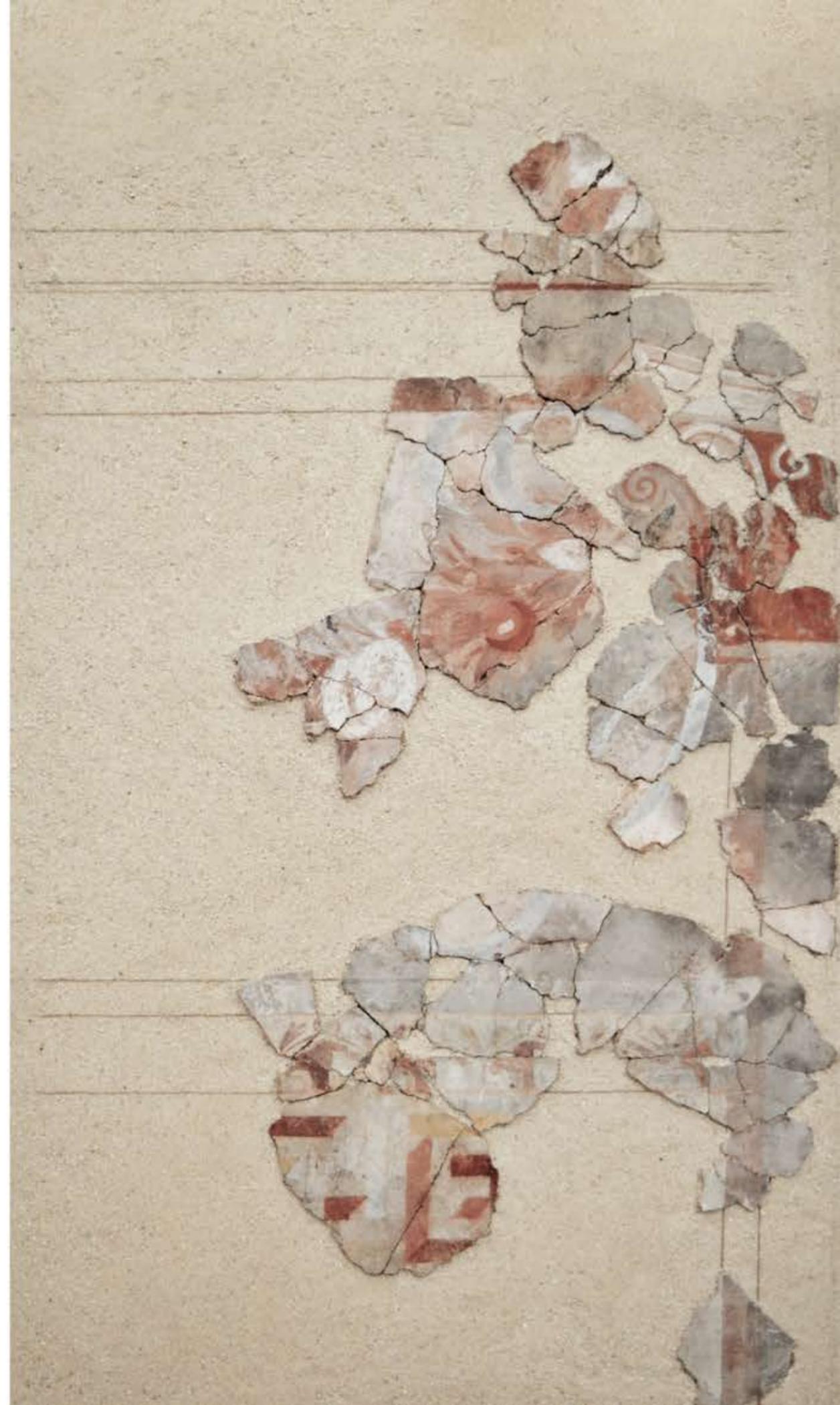

Ἐν Δῆλῳ

Νέο Αρχαιολογικό Μουσείο

Μπούτσικα Παναγιώτα | Σουπιωνά Δήμητρα | Σταματίου Αλεξάνδρα

επιβλέπουσα καθηγήτρια: Κωσταντίνα Καρβουντζή
σύμβουλοι: Μιλτιάδης Κατσαρός, Σόνια Χαραλαμπίδου

Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο

Σχολή Αρχιτεκτόνων Μηχανικών

Ακαδημαϊκό έτος 2015 - 2016

Διπλωματική
Εργασία

Έν Δήλω

Νέο Αρχαιολογικό Μουσείο

Μπούτσικα Παναγιώτα | Σουπιωνά Δήμητρα | Σταματίου Αλεξάνδρα

επιβλέπουσα καθηγήτρια: Κωσταντίνα Καρβουντζή
σύμβουλοι: Μιλτιάδης Κατσαρός, Σόνια Χαραλαμπίδου

το σύμπλεγμα των Κυκλάδων στον ελλαδικό χώρο

Αντικείμενο μελέτης της παρούσας διπλωματικής είναι ο σχεδιασμός ενός νέου αρχαιολογικού μουσείου στη Δήλο.

Η Δήλος είναι ένα μικρό νησί των Κυκλάδων με τεράστια ιστορία. Μολονότι ένα από τα μικρότερα νησιά του Αιγαίου, ήταν στην αρχαιότητα το πιο φημισμένο και το πιο ιερό απ' όλα, επειδή σύμφωνα με την ελληνική μυθολογία, εκεί γεννήθηκε ο Απόλλωνας, θεός του ημερήσιου φωτός και η αδερφή του, Άρτεμις, θεά του νυχτερινού φωτός.

Συγκεκριμένα βρίσκεται στην καρδιά των Κυκλάδων και για αυτό, όπως φημιολογείται, ονομάστηκε έτσι το νησιωτικό αυτό σύμπλεγμα. Όλα τα νησιά μοιάζουν να σχηματίζουν ένα κύκλο με κέντρο το ιερό νησί της Δήλου.

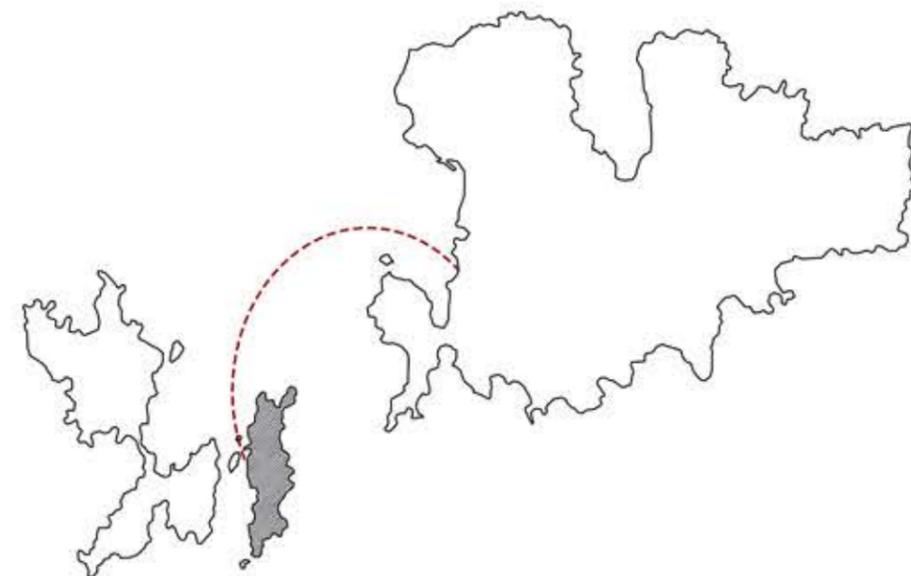
Έχει συνολική έκταση 6.85 τετραγωνικά χιλιόμετρα και βρίσκεται 3.5 χιλιόμετρα νοτιοδυτικά της Μυκόνου και μόλις ένα χιλιόμετρο ανατολικά της νήσου Ρήνειας. Μολονότι, η Δήλος γειτνιάζει με αυτά τα δύο νησιά, η ατμόσφαιρα στο ιερό νησί είναι διαφορετική, όπως διαφορετικό είναι και το φως. Σύγχρονες επιστημονικές μετρήσεις, μάλιστα, έδειξαν ότι η Δήλος είναι ένα από τα πιο φωτεινά σημεία του κόσμου.

Σήμερα, οι Μυκονιάτες αντιλαμβάνονται τη Δήλο και τη Ρήνεια σαν ένα σύνολο και τις ονομάζουν «Δήλες», με τη Δήλο να αποτελεί τις «Μικρές Δήλες» και τη Ρήνεια τις «Μεγάλες Δήλες».

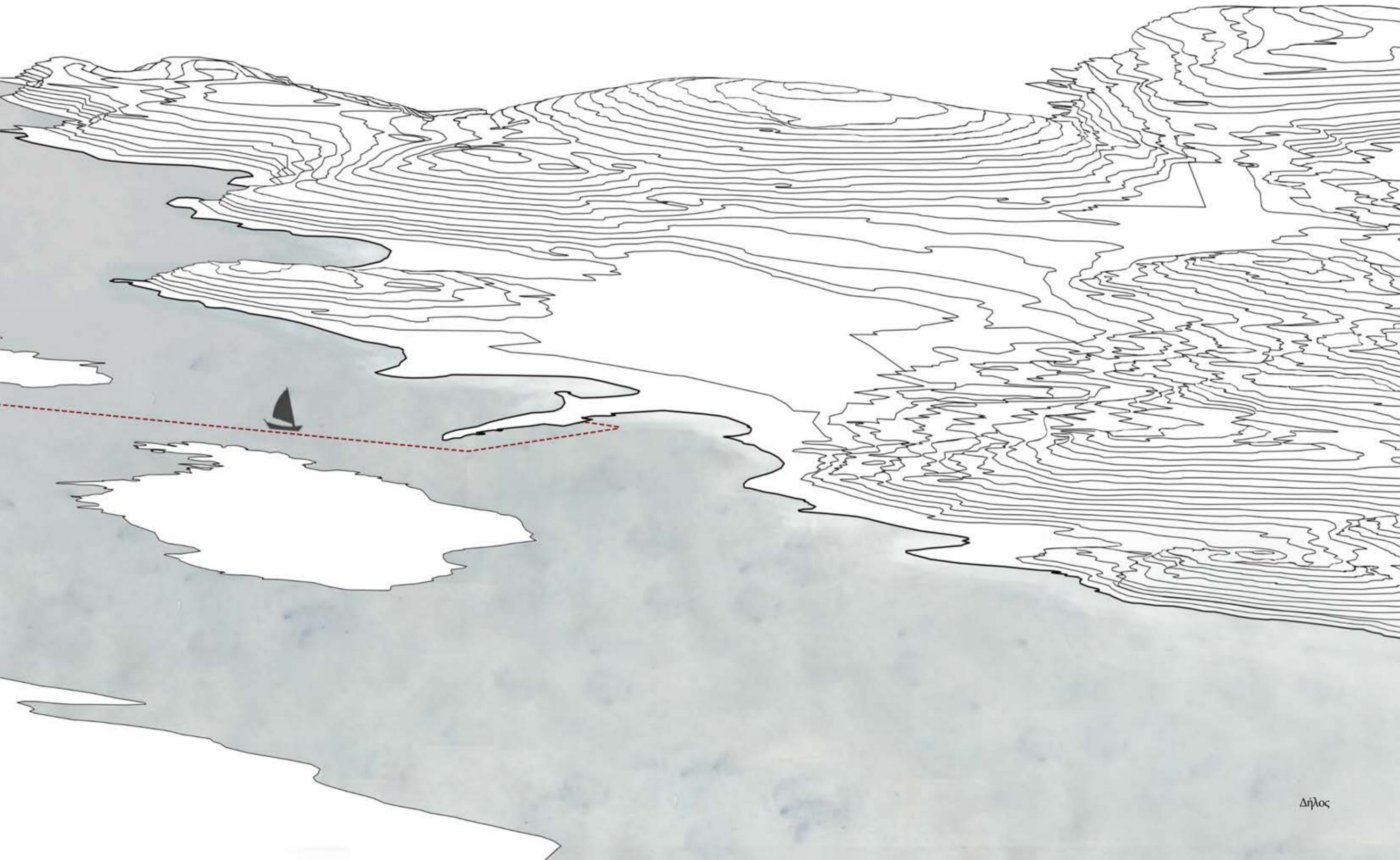
Η Δήλος δεν είναι απλά ένας ιστορικός τόπος, αλλά πρόκειται για ένα ολόκληρο νησί, χαρακτηρισμένο ως αρχαιολογικός χώρος πρωτεύουσας σημασίας που φιλοξενεί πολλά, μνημειώδη και διατηρημένα σε πολύ καλή κατάσταση κειμήλια όλων των αιώνων της μεγάλης ελληνικής τέχνης. Είναι μοναδικό σε όλο τον γνωστό κόσμο μιας και πουθενά αλλού δεν υπάρχει ένας τόσο μεγάλος φυσικός νησιωτικός αρχαιολογικός χώρος. Πέρα, όμως, από την αρχαιολογική του σημασία, το νησί αποτελεί και ένα τεράστιο φυσικό μουσείο με μεγάλη βιοποικιλότητα.

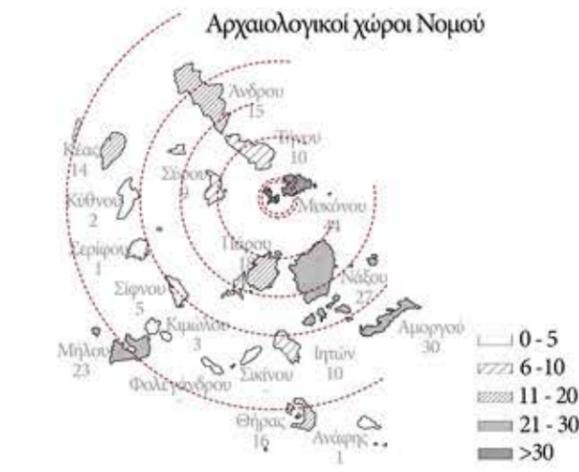

η θέση της Μυκόνου και της Δήλου στο σύμπλεγμα των Κυκλάδων

Μύκονος, Δήλος, Ρήνεια

Κυκλάδες

χωροταξικός προγραμματισμός για το σύμπλεγμα «Μυκόνου- Δήλου- Ρήνειας»

- _ απόφαση να διατηρηθεί το νησί εκτός ανάπτυξης
- _ απομάκρυνση των υψιτάμενων σύγχρονων κτισμάτων
- _ δημιουργία εγκαταστάσεων, για την εξυπηρέτηση των αρχαιολόγων και των φυλάκων, μακριά από τον αρχαιολογικό χώρο
- _ δημιουργία Μουσείου σε νέα θέση

ενάλιος αρχαιολογικός χώρος

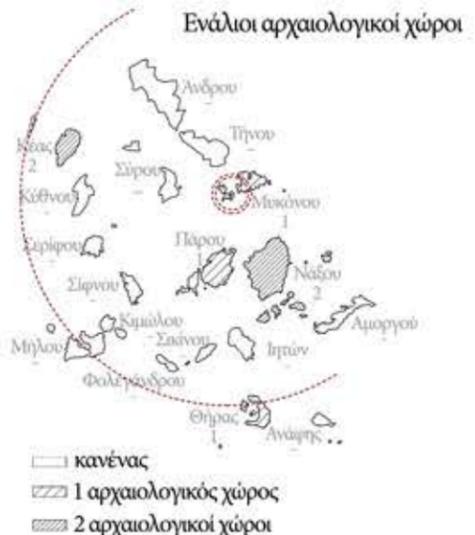
κηρύσσεται και οριοθετείται ο ενιαίος ενάλιος και χερσαίος αρχαιολογικός χώρος των νήσων Δήλου και Ρήνειας για την αποτελεσματικότερη προστασία τόσο του αρχαιολογικού χώρου όσο και των αρχαίων λιμενικών εγκαταστάσεων και των υψιτάμενων στον βυθό αρχαιοτήτων.

προστασία

1972

2012

1990

μνημείο UNESCO

κηρύσσεται μνημείο Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς, με βάση πολύ συγκεκριμένα χαρακτηριστικά της και, από τότε, προστατεύεται από την UNESCO

Ελληνικά μνημεία UNESCO

μύθος ιστορία

η Δήλος αποτελεί τον γενέθλιο τόπο του Απόλλωνα- Ήλιου, θεού του ημερήσιου φωτός και της αδερφής του, Αρτεμις- Σελήνης, θεάς του νυχτερινού φωτός.

Ο μύθος αναφέρει τη Δήλο ως Αστερία που ήταν ά-δηλος από την περιτλάνηση στην αέναη κίνηση της θάλασσας και του ουρανού, και με τη γέννηση του Απόλλωνα έγινε Δήλος, δηλαδή φανερή, μένοντας πια ακίνητη στην ίδια θέση. Ο Ποσειδώνας ή ο Δίας στερέωσε τον ανεμόδαρτο, άγωνα, περιτλανώμενο βράχο στον βυθό της θάλασσας, για να βρει καταφύγιο η Λητώ και να μπορέσει να ξεφύγει από την οργή της Ηρας.

5.000 π.Χ.	3η χιλιετία π.Χ. (4.000-3.000 π.Χ.) αρχαιότερα ίχνη ανθρώπινης παρουσίας στο νησί	1.500 π.Χ.	Ομηρικοί χρόνοι (1100-600 π.Χ.) εδραιώνεται η λατρεία του Θεού Απόλλωνα	500 π.Χ.	Περσικοί πόλεμοι το νησί βγαίνει αλώβητο από τους περσικούς πολέμους	500 μ.Χ.	1.500 μ.Χ.	σήμερα
	τέλη 15ου αι. π.Χ. (μυκηναϊκή εποχή) αναπτύσσεται ένας σημαντικός οικασμός		αρχές 5ου αι. π.Χ. το νησί γίνεται πολιτική έδρα της συμμαχίας μεταξύ Δήλου- Αττικής		Πελοποννησιακός πόλεμος πραγματοποιείται η δεύτερη κάθαρση της Δήλου			
	αρχαϊκά χρόνια (7ος- 6ος αι. π.Χ.) ισχυρές πόλεις αφιέρωναν στο νησί ναούς, κτίρια και αγάλματα, προς τιμή του Θεού		αρχικό θρησκευτικό κέντρο		εμπορικό κέντρο			
	κλασικά χρόνια (5ος- 4ος αι. π.Χ.) 540-528 π.Χ. πραγματοποιείται η πρώτη κάθαρση της Δήλου		μεγαλύτερη ακμή		καταστροφή			
			θρησκευτικό κέντρο		το 168 π.Χ. κατακτούν το νησί οι Ρωμαίοι			
					το 166 π.Χ. το παραχωρούν στους Αθηναίους, οι οποίοι εξορίζουν τους Δήλιους			
					454 π.Χ. πραγματοποιείται η μεταφορά του κοινού ταμείου στην Ακρόπολη των Αθηνών			
					478 π.Χ. ιδρύεται η Δηλιακή Συμμαχία των ελληνικών πόλεων			
					οι Ρωμαίοι αποφασίζουν την απαλλαγή του νησιού από φόρους (ατέλεια)			
					η Δήλος γίνεται τα επόμενα χρόνια το μεγαλύτερο εμπορικό κέντρο της Μεσογείου			
					ο πληθυσμός της αυξάνεται απότομα (το 90 π.Χ. αγγίζει τον αριθμό των 30.000 κατοίκων)			
					μετά τον 6ο αιώνα μ.Χ. το νησί ερημώνεται εντελώς			
					η έκτοτε ακατοίκητη Δήλος παραμένει για αιώνες έρημο στους πειρατές, αρχαιολάτρες περιηγητές και Κυκλαδίτες			
					έρμαιο στους πειρατές			
					1873 μ.Χ. οι αρπαγές σταματούν όταν αρχίζουν οι συστηματικές ανασκαφές			
					οι ανασκαφές συνεχίζονται μέχρι και σήμερα από την Ελληνική Αρχαιολογική Υπηρεσία και τη Γαλλική Αρχαιολογική Σχολή			

Μια εντυπωσιακή εικόνα, αυτή της γενικής άποψης του αρχαιολογικού χώρου, αποκαλύπτεται στους επισκέπτες καθώς το καράβι πλησιάζει την προκυμαία.

Ο αριθμός των αρχαιολογικών ευρημάτων καθώς και η έκταση που καταλαμβάνουν δημιουργούν την εντύπωση πως κανείς βρίσκεται ανάμεσα στα απομεινάρια μιας ολόκληρης αρχαίας πόλης που απλώνεται απ' άκρη σ' άκρη.

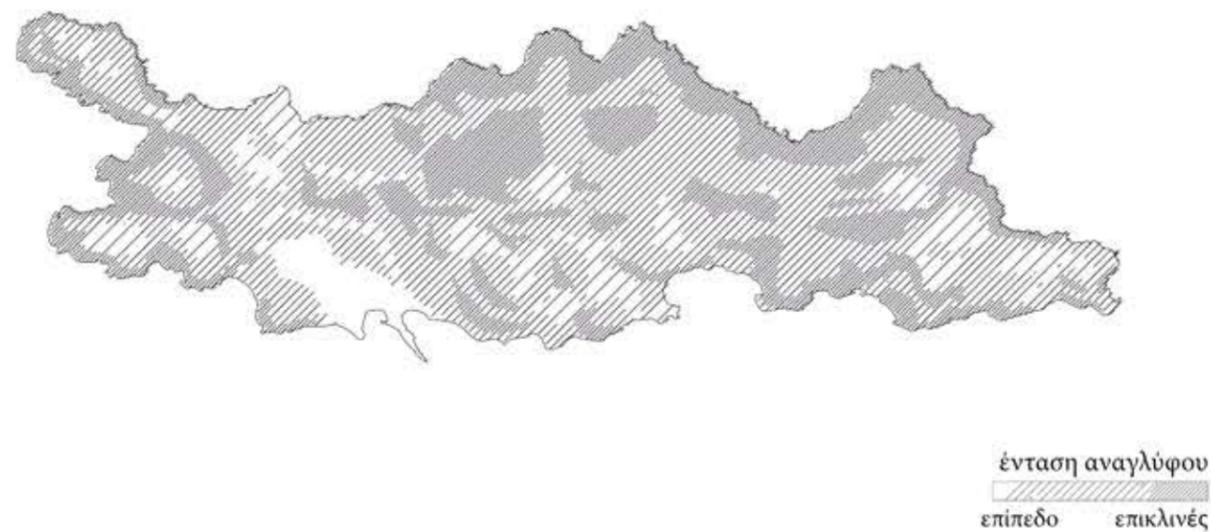
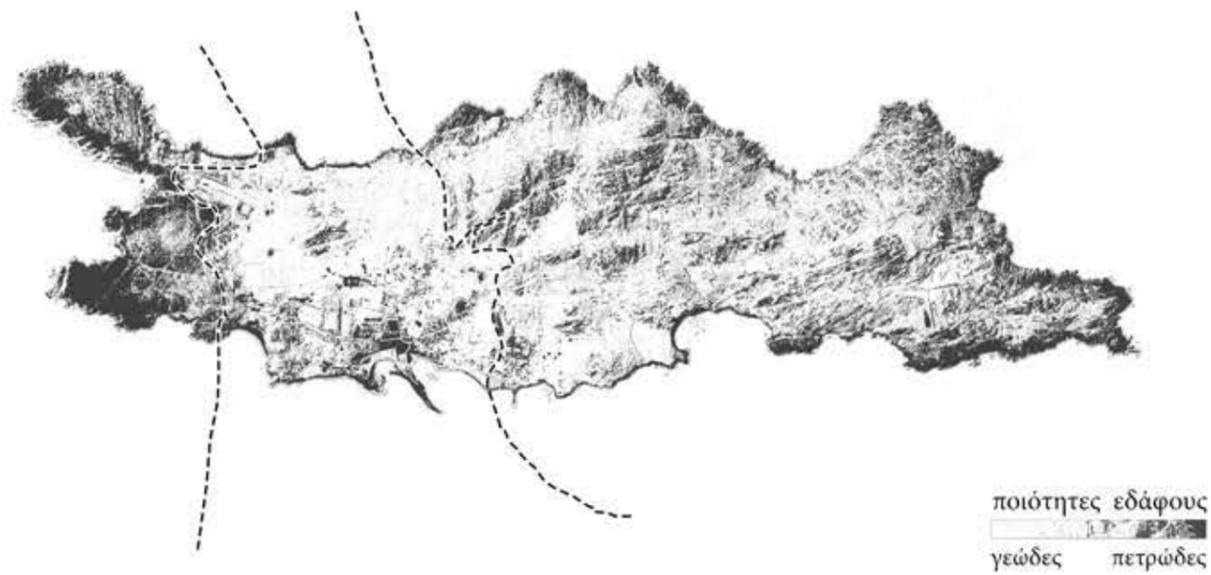
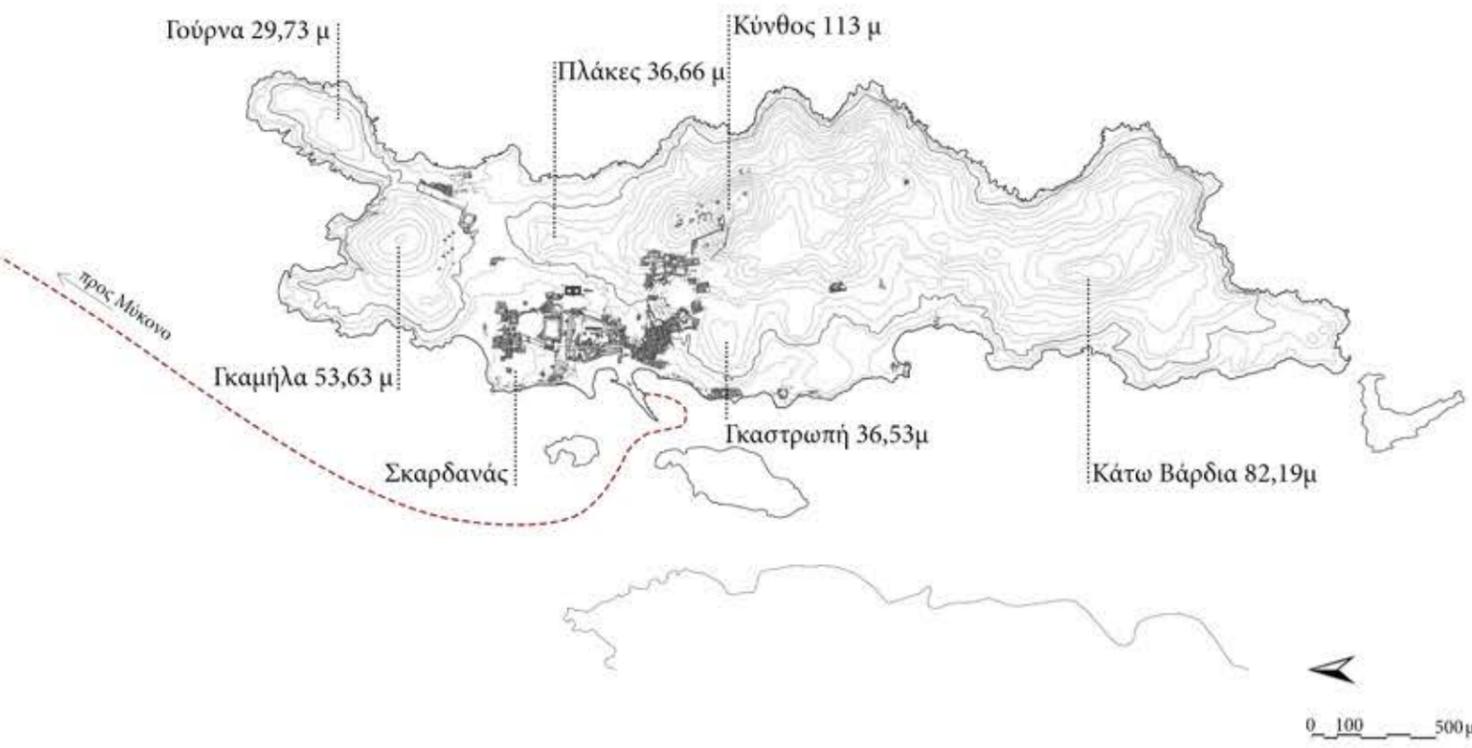
Αισθητά στοιχεία του χώρου, ο κτιριακός όγκος υποδοχής και έκδοσης εισιτηρίων, το υπάρχον αρχαιολογικό μουσείο καθώς και οι εγκαταστάσεις της Γαλλικής Αρχαιολογικής Σχολής και της Εφορίας Αρχαιοτήτων Κυκλάδων.

κτίρια Εφορείας
Αρχαιοτήτων
Κυκλάδων

νέο πωλητήριο
και εκδοτήριο

αρχαιολογικό
μουσείο Δήλου

Η Δήλος πρόκειται για μια μικρή βραχώδη έκταση που δεν ξεπερνά τα 5 χλμ. σε μήκος και τα 1300 μ. σε πλάτος. Η αρχαία πόλη αναπτύχθηκε στις πλαγιές 6 χαμηλών σχετικά λόφων - Γούρνα, Γκαμήλα, Πλάκες, Σκαρβανά, Γκαστρωπή και Κύνθος - με ψηλότερο σημείο το ύψωμα του Κύνθου, που δεν ξεπερνά τα 113 μ.

Το έδαφος της αποτελείται από σχιστολιθικά πετρώματα, γρανίτη, γνεύσιο, αλλά και πωρόλιθο, υλικά που χρησιμοποιούνταν ως υλικά δόμησης των κτισμάτων στην αρχαιότητα.

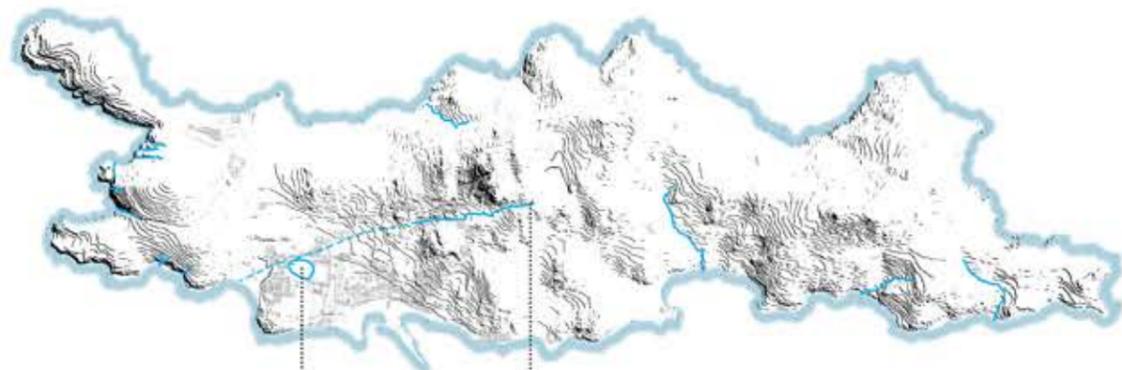
Από το Βορρά προς το Νότο μπορεί να χωριστεί σε 3 ενότητες:

- Την περιοχή των χερσονήσων και του γνεύσιου
- Την πεδιάδα όπου βρίσκεται η αρχαία πόλη
- Το συμπαγή όγκο του Κύνθου και της Κάτω Βάρδιας όπου είναι καθαρά γρανιτικοί

Υπάρχουν και κάποια στρώματα μαρμάρου, χαμηλότερης ποιότητας, τα οποία επίσης χρησιμοποιούνταν ως οικοδομικά υλικά.

Μέχρι σήμερα, έχει ανασκαφεί μόνο το 1/6 του νησιού, με αποτέλεσμα η νότια πλευρά του να μην είναι προσπελάσιμη.

Το ανάγλυφο της Δήλου όπως φαίνεται και στον αντίστοιχο χάρτη, είναι αρκετά ήπιο. Συγκριτικά με τα άλλα νησιά των Κυκλάδων μόλις που ξεπροβάλλει από τη θάλασσα. Ένα χαρακτηριστικό που μπορούμε να παρατηρήσουμε είναι η απόκρημνη και απότομη ακτογραμμή της, με λίγα μόνο αγκυροβόλια, αυτά που χρησιμοποιούνταν από την αρχαιότητα ως λιμάνια.

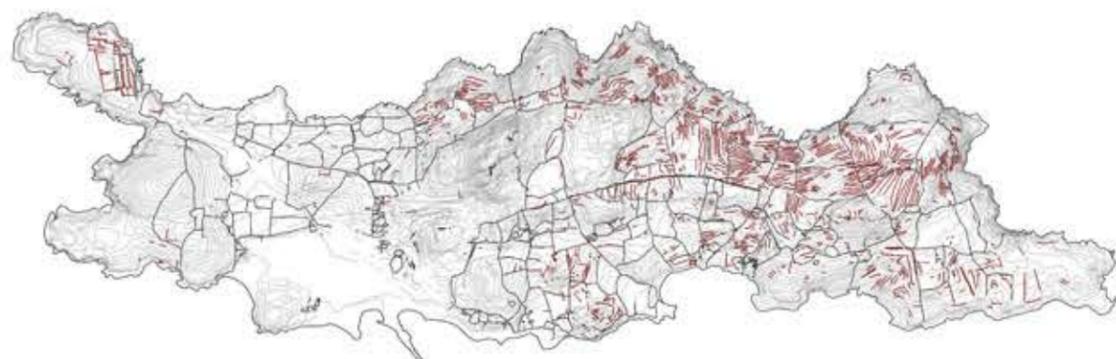
αρχαία Ιερή Λίμνη

Ινωπός

διαδρομές του νερού

0 100 500μ

αρχαία τοιχώματα

ξερολιθιές

Το νερό είναι ένα ιδιαίτερα σημαντικό στοιχείο από την αρχαιότητα. Είναι ένα στοιχείο που περιτριγυρίζει το νησί, αλλά συναντάται σε αφθονία και στο εσωτερικό του.

Ο Ινωπός ποταμός πηγάζει από τον Κύνθο και σαν χείμαρρος με σταθερή ροή ακόμα και στις μέρες μας χύνεται στη θάλασσα.

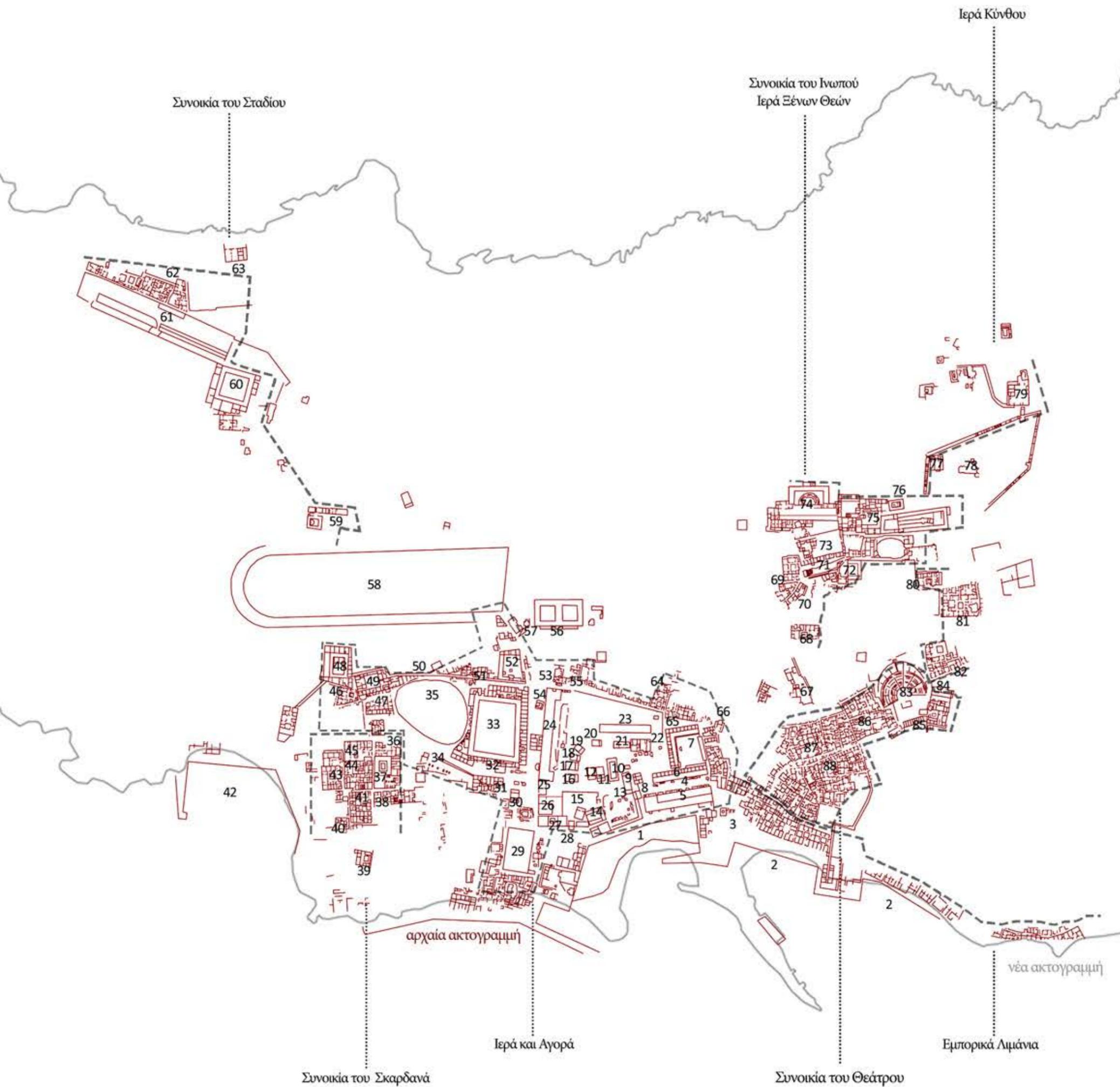
Αξίζει να σημειωθεί ότι η γρανιτική φύση του εδάφους ευνοεί την απορρόφηση του νερού της βροχής και τη συγκέντρωση της σε υδροφόρους ορίζοντες, που δε βρίσκονται σε μεγάλο βάθος από την επιφάνεια του εδάφους. Αυτός ήταν και ο λόγος που στην αρχαιότητα η Δήλος είχε από τα πιο αξιόλογα συστήματα ύδρευσης, με πηγάδια και δεξαμενές που βρίσκονται σε δημόσιους χώρους αλλά και στις κατοικίες.

Τέλος, στον τελευταίο χάρτη διακρίνονται κάποια αρχαία τοιχώματα, καθώς και οι ξερολιθιές του 20ου αιώνα. Αυτά τα 2 στοιχεία βοήθησαν στην οργάνωση και τον καταμερισμό του χώρου για την ανάπτυξη γεωργικών δραστηριοτήτων. Τα κλιμακωτά άνθηρα ακόμα και στις περιπτώσεις που η κλίση του εδάφους είναι έντονη δημιουργούν επιφάνειες για καλλιέργεια.

Παρατηρείται ένα μέρος από τα αρχαία τοιχώματα να βρίσκονται στο βόριο τμήμα, αλλά τα περισσότερα βρίσκονται στο νότιο τμήμα το οποίο ήταν απομακρυσμένο από την κυρίως πόλη.

Όσον αφορά στις σύγχρονες ξερολιθιές, αυτές αποτελούν βοσκοτόπια που αναπτύχθηκαν σταδιακά μέσα στον 20ο αιώνα, από τους κατοίκους των γύρω νησιών. Χαρακτηριστικό είναι ότι οι πιο πρόσφατες ξερολιθιές επικάθισαν στα αρχαία τοιχώματα.

Η αρίθμηση αντιστοιχεί στη διαδρομή που ακολουθεί ο επισκέπτης στον αρχαιολογικό χώρο, όπως παρουσιάζεται στο βιβλίο "Δήλος" του αρχαιολόγου Παναγιώτη Χατζηδάκη.

1. Ιερό Λιμάνι
2. Εμπορικά Λιμάνια
3. Αγορά των Κομπεταλιαστών
4. Ιερά Οδός
5. Στοά του Φιλίππου Ε'
6. Νότια Στοά
7. Αγορά των Δηλίων
8. Προπύλαια
9. Οίκος των Ναξίων
10. Ναός των Δηλίων
11. Ναός των Αθηναίων
12. Πώρινος Ναός
13. Κερατών
14. Πύθιον
15. Αρτεμίσιο
- 16-20. Οίκοι ή Θησαυροί
21. Βουλευτήριο
22. Πρυτανείο
23. Μνημείο των Ταύρων
24. Στοά του Αντιγόνου
25. "Γραφή"
26. Εκκλησιαστήριο
27. "Θεσμοφόριον"
28. Αγορά του Θεοφράστου
29. Υπόστυλη Αίθουσα
30. Δωδεκάθεον
31. Μνημείο του Γρανίτη
32. Λητών
33. Αγορά των Ιταλών
34. Ναξιακοί Λέοντες
35. Ιερή Λίμνη
36. Εργαστήρια και Καταστήματα
37. Ιδρύματα των Ποσειδωνιαστών
38. Κατοικίες
39. Οικία του Λόφου
40. Οικία των Σφραγισμάτων
41. Νησίς των Χαλκών
42. Ορμος Σκαρδανά
43. Νησίς των Κωμωδών
44. Νησίς των Κοσμημάτων
45. Οικία του Διαδουμένου
46. Οικία της Λίμνης
47. Αγορά
48. Παλαιίστρα του Γρανίτη
49. Παλαιίστρα της Λίμνης
50. Τείχος του Τριαρίου
51. Ναός του Ανίου
52. Ιερό του Προμαχώνα
53. Tabernula Vinaria
54. Μινώα Κρήνη
55. Στοιβάδειον
56. Μουσείο
57. Αναψυκτήριο
58. Ιππόδρομος
59. Αρχηγέσιον
60. Γυμνάσιο
61. Στάδιο
62. Συνοικία του Σταδίου
63. Συναγωγή
64. Οικία του Κέρδωνος
65. Ναΐσκος του Ερμή
66. Άγιος Κήρυκος
67. Αφροδίσιον
68. Οικία των Ερμών
69. Οικίες Ινωπού
70. Σαραπίειον Α'
71. Δεξαμενή του Ινωπού
72. Σαμοθράκειον
73. Σαραπίειον Β'
74. Ιερό των Σύριων Θεών
75. Ιερό των Αιγύπτιων Θεών
76. Ηραϊόν
77. Ιερό της Αγαθής Τύχης
78. Άντρο του Ηρακλή
79. Ιερό του Δία και της Αθηνάς
80. Οικία των Δελφινίων
81. Οικία των Προσωπειών
82. Ξενών
83. Θέατρο
84. Ιερά
85. Δεξαμενή του Θεάτρου
86. Οικία της Τριάνας
87. Οικία του Διονύσου
88. Οικία της Κλεοπάτρας

0 25 100 200 μ

κλίμακα 1: 5.000

Συνοικία του Θεάτρου

- η παλαιότερη συνοικία της πόλης
- άναρχη δόμηση, χωρίς πολεοδομικό σχέδιο και χωρίς κανονικό ρυμοτομικό σύστημα
- η πιο ακριβή συνοικία της πόλης
- συνύπαρξη κοινωνικών τάξεων
- προσπάθεια μέγιστης δυνατής εκμετάλλευσης οικοπέδων
- δρόμοι στενοί και ακανόνιστοι, πλάτους 1,45- 3,00 μ.
- ψηλά σπίτια που δεν επέτρεπαν τον φωτισμό των στενών δρόμων
- μικρά μαγαζιά εκατέρωθεν του κεντρικού δρόμου, μπροστά από τις κατοικίες και σε επικοινωνία μαζί τους

μεγάλη ποικιλία στις κατόψεις των σπιτιών

περιορισμός οπτικών φυγών

Ο αρχαιολογικός χώρος της Δήλου δεν έχει παντού τις ίδιες ποιότητες. Αντιθέτως ακολουθεί την ανομοιομορφία του φυσικού αναγλύφου και έτσι μπορεί να διακριθεί σε διαφορετικές ενότητες με διαφορετικά όρια η καθεμία. Οι υποενότητες αυτές συνήθως διαμόρφωναν ξεχωριστές συνοικίες. Ο διαχωρισμός αυτός είναι καθοριστικός για την μετέπειτα επιλογή της κατάλληλης θέσης μιας κτιριακής επέμβασης.

Η μορφολογία του εδάφους, λοιπόν, καθορίζει σε πρώτο βαθμό τις υπο-περιοχές του χώρου. Κοντά στα αρχαία λιμάνια βρίσκονται οι επίπεδες και εύκολα προσβάσιμες περιοχές και στα πιο απομακρυσμένα σημεία, δηλαδή αυτά των παρυφών και των κορυφών των λόφων, υπάρχουν άλλες περιοχές, που εντυπωσιάζουν από το πόσο καλά έχουν διατηρηθεί.

Μια ενότητα που ξεχωρίζει είναι αυτή μπροστά από το αρχαίο λιμάνι και σημερινή προκυμαία, ένας πλατύς επίπεδος χώρος που αντιστοιχούσε στο χώρο με τις αγορές και τα ιερά. Ο κεντρικός αυτός χώρος φαίνεται να μην έχει σαφή όρια, αλλά ξεχωρίζει γιατί είναι το πιο βατό σημείο του νησιού. Τα όρια του είναι από την ανατολική πλευρά μια σχεδόν ανεπαίσθητη κλίση του εδάφους και η κλίση του όρους Γκαμήλα στη βόρεια πλευρά.

Η περιοχή των ιερών και των αγορών συνορεύει με την συνοικία του Σκαρδανά, που ξεχωρίζει σαν ενότητα καθώς αναπτύσσεται στην πλαγιά του λόφου και χαρακτηρίζεται από την ορθοκανονική της οργάνωση.

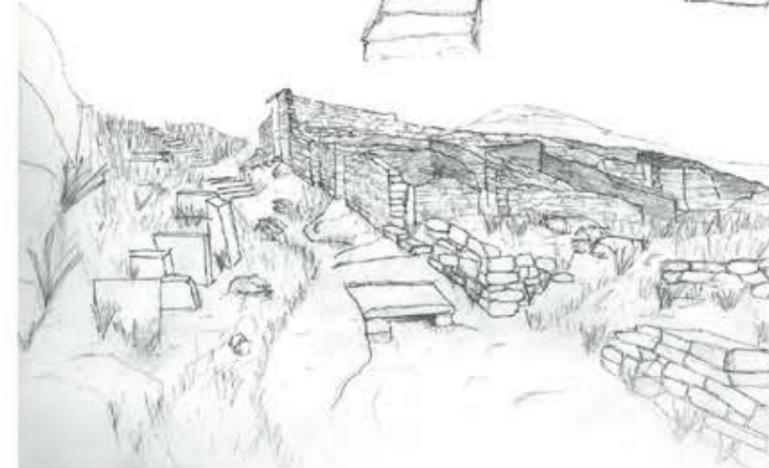
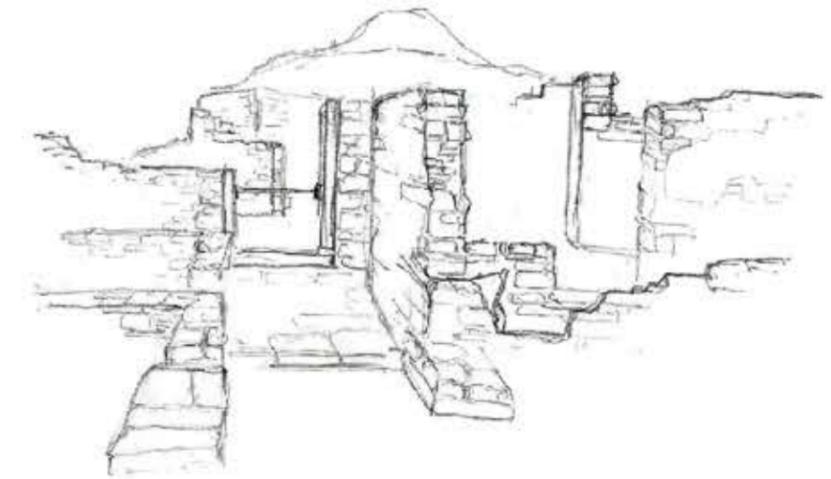
Μια ακόμη ενότητα είναι αυτή της στενής λωρίδας γης κοντά στην τεχνητή αποβάθρα που αντιστοιχούσε στα εμπορικά λιμάνια. Τα όριά της καθορίζονται από την ακτή και την απότομη κλίση του λόφου Γκαστρωπή.

Επόμενη ενότητα είναι κοντά στο αρχαίο ανατολικό λιμάνι που αποτελούσε μια ξεχωριστή συνοικία, αυτή του Σταδίου. Εδώ πάλι συναντάμε από τη μια πλευρά το υδάτινο στοιχείο μαζί με την κλίση του εδάφους σαν πρώτο όριο και την απότομη κλίση του λόφου Γκαμήλα σαν δεύτερο όριο.

Οι υπόλοιπες ενότητες αντιστοιχούν σε περιοχές που ξεχωρίζουν η μια από την άλλη από τις διαμορφώσεις του εδάφους, τις κοιλοότητες δηλαδή που δημιουργούνται ανάμεσα στους λόφους από τις ροές των υδάτων. Η συνοικία του Θεάτρου απλώνεται παράλληλα στις υψομετρικές χαμηλά στους πρόποδες του Κύνθου, τα όρια της οποίας είναι ο λόφος του Θεάτρου από τη μία και ο λόφος Γκαστρωπή από την άλλη. Πίσω από το θέατρο το έδαφος δημιουργεί μια πιο ομαλή περιοχή, αυτή με τις μεγάλες κατοικίες του Θεάτρου.

Στη συνέχεια, πιο ψηλά σε υψόμετρο και πιο κοντά στο λόφο του Κύνθου βρίσκεται η συνοικία του Ινωπού με τα ιερά της, χτισμένη παράλληλα στις υψομετρικές που σχηματίζουν μια ευδιάκριτη κοιλοότητα στην οποία έρεε ο ποταμός Ινωπός.

Από την συνοικία του Ινωπού ξεκινά η ανάβαση στο λόφο Κύνθο, με τους αρχαίους αναβαθμούς, που οδηγούν στα ιερά, δημιουργώντας έτσι άλλη μια ξεχωριστή περιοχή.

Οι χαμηλοί λόφοι, οι μικρές κοιλάδες, οι αποστάσεις, οι ναοί, όλα είναι σε ανθρώπινη κλίμακα, τίποτα δεν είναι καταπιεστικό ή απαγορευτικό. Όλα αυτά δίνουν στο χώρο μια απίστευτη πραότητα και γαλήνη, τον κάνουν ανθρώπινο, ζεστό, οικείο.

Συνοικία του Σκαρδανά

- η νεότερη συνοικία της πόλης
- προσπάθεια οικοδόμησης σε τετράγωνα
- πλατείς δρόμοι, μεγέθους 4,50 - 9,00 μ.
- οπτική φυγή προς τον αρχαιολογικό χώρο

Ιερά Οδός

συνοικία Σκαρδανά

συνοικία Σταδίου

συνοικία Θεάτρου

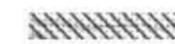
λόφος Κύνθος

Οι κλιματολογικές συνθήκες και η ποικιλομορφία του εδάφους (μικροί λόφοι, κοιλάδες, βραχότοποι, παραλίες) δημιουργούν κατάλληλους οικότοπους για την ανάπτυξη φυτών με διαφορετικές απαιτήσεις. Αυτό που δεν φαίνεται να έχει αλλάξει στο νησί, από την αρχαιότητα μέχρι τις μέρες μας, είναι η αυτοφυής βλάστηση, που το κάνει, φυσικό μουσείο με μεγάλη ποικιλία φυτών. Μέχρι τώρα έχουν καταμετρηθεί 537 διαφορετικά είδη.

Η βλάστηση της Δήλου είναι διαφορετική καθ'όλη τη διάρκεια του χρόνου και η αίσθηση που αφήνει κάθε φορά στον επισκέπτη ξεχωριστή. Την άνοιξη το τοπίο είναι ανθισμένο και η εικόνα των αρχαίων ερειπίων ανάμεσα στη βλάστηση μοναδική, ενώ το καλοκαίρι το χρώμα που μένει στα μάτια του επισκέπτη είναι το χρυσαφί των σταχιών, μιας και όλος ο τόπος έχει μόνο ξερά και μη ανθισμένα φυτά.

όρια

φύτευση

απότομη κλίση

μονοπάτι

κλίμακα 1: 5.000

Centaurea atropurpurea Olivier

Campanula reiseri Halocsy

Campanula calaminthifolia Lam

Beta vulgaris

Atriplex re curva

Erysimum pusillum

Dianthus fruticosus

Crocus laevigatus

Crocus cartwrightianus Herb

Centaurea raphanina

Onopordum caulescens

Nigella degenii Vierh

Mentha pulegium

Hypocum procumbens

Goniolimon sartorii Boiss

Verbascum adeliae

Silene sartorii

Silene cythnia

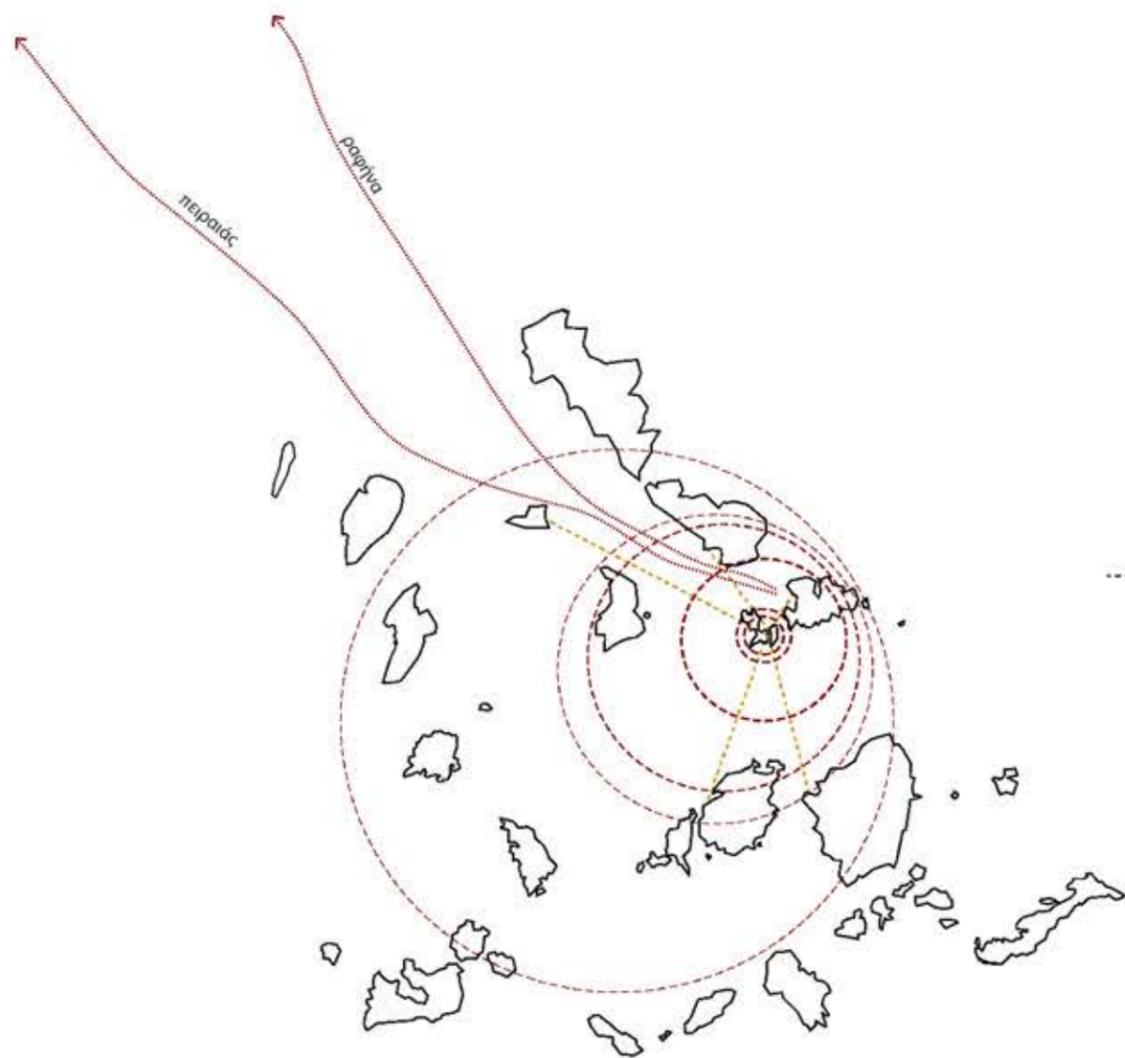

Sedum delicum

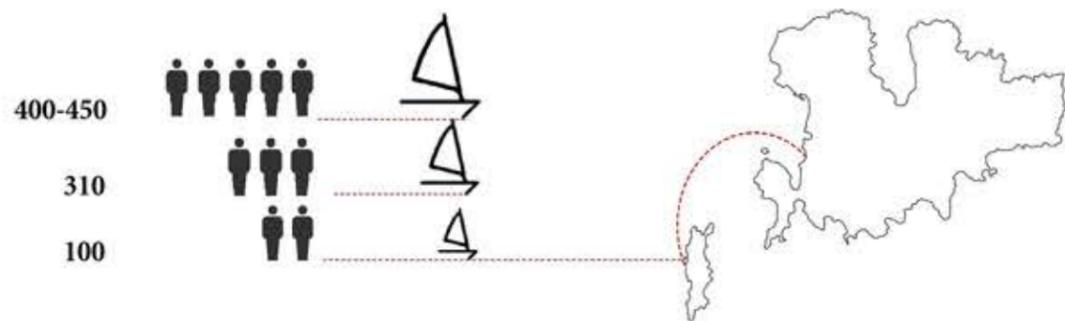

Phleum exaratum Hochst

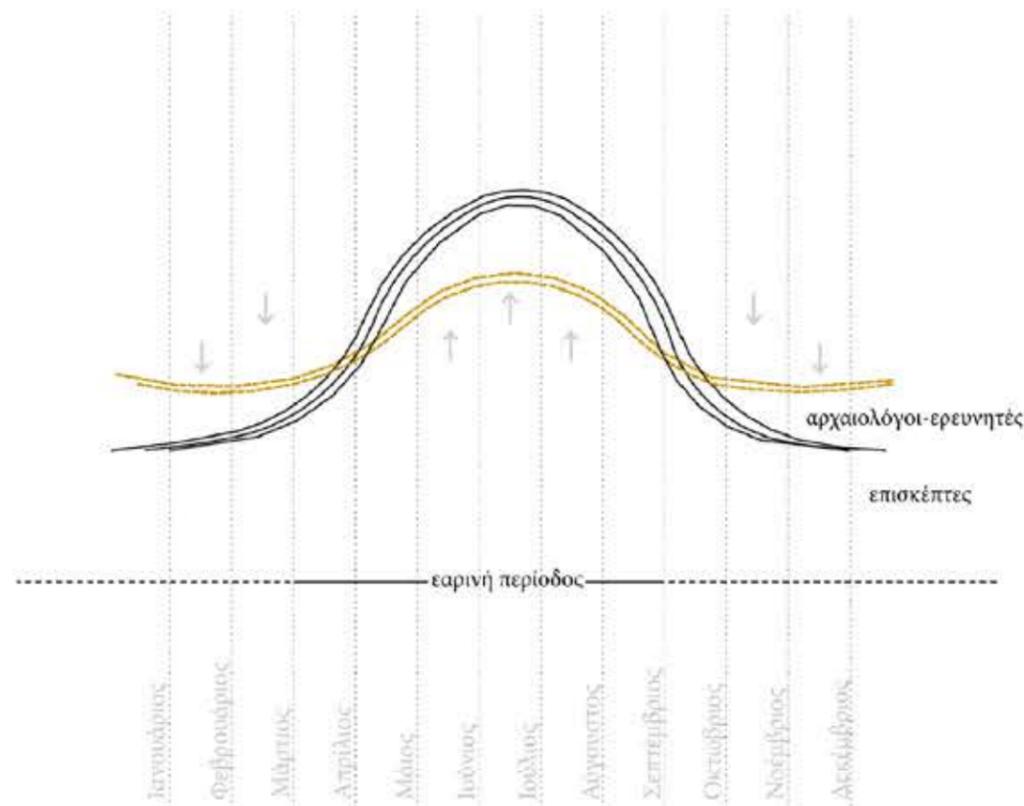

πλοίαρια πρόσβασης από Μύκονο

πλοίαρια πρόσβασης από Μύκονο

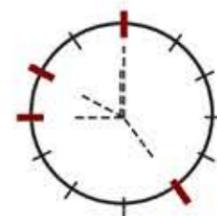
διάγραμμα ετήσιας προσέλευσης

700-1500 / κανονική ημέρα
800-1.000 / ώρα αιχμής
120.000 / ετησίως
επισκέπτες

20-25 / μάρτιος- νοέμβριος
2-4 / δεκέμβριος- φεβρουάριος
φύλακες

έως 30 / μάρτιος- νοέμβριος
0 / δεκέμβριος- φεβάρης
αρχαιολόγοι

έως 300 / ετησίως
ερευνητές

δρομολόγια από Μύκονο

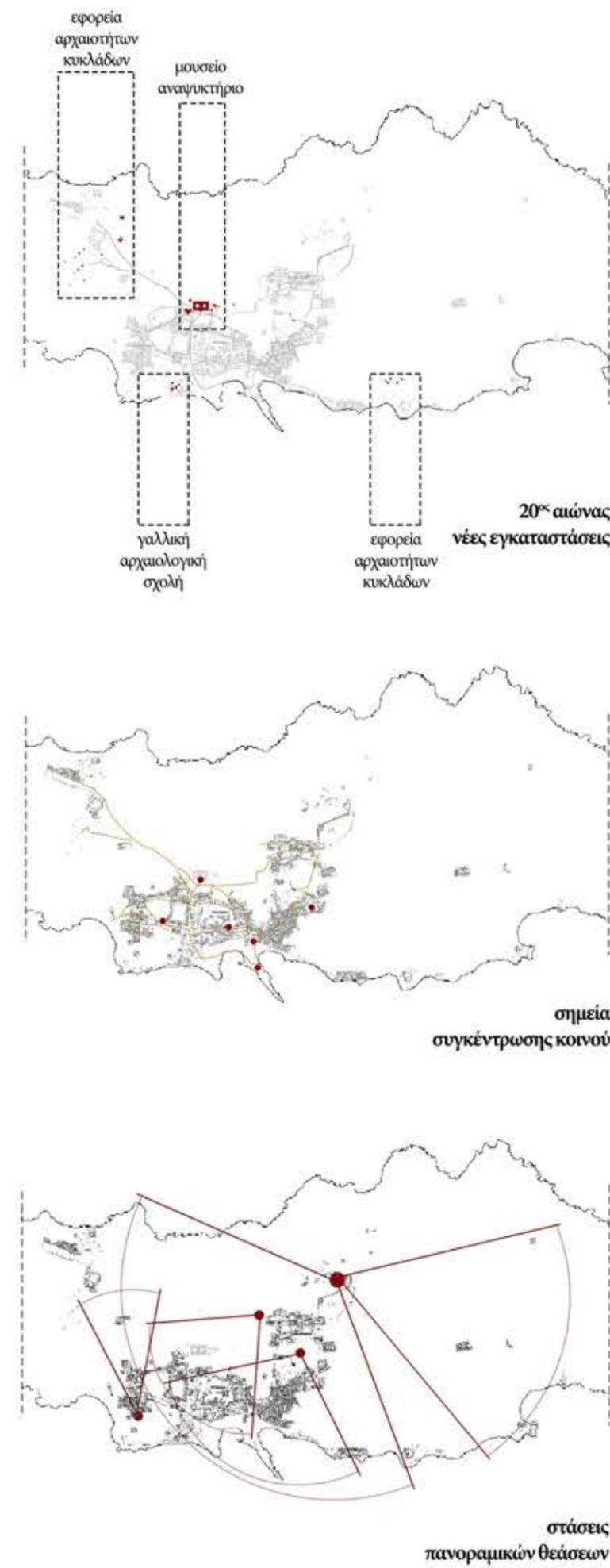
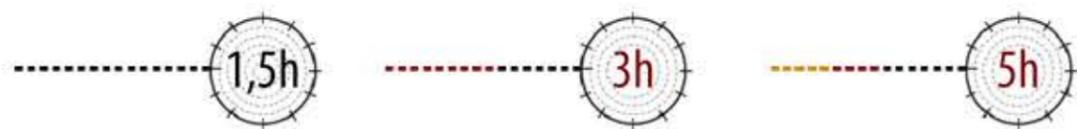
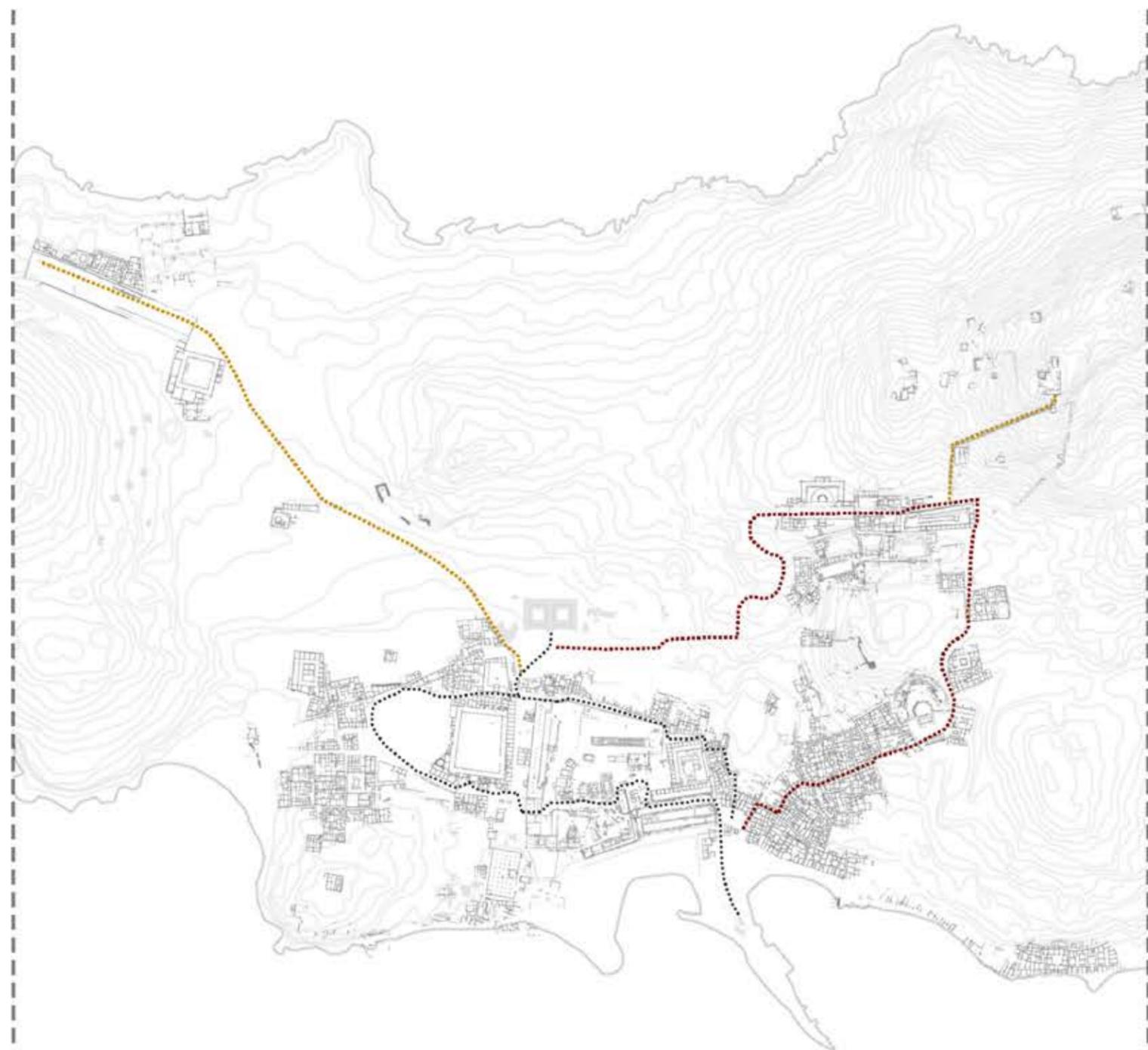

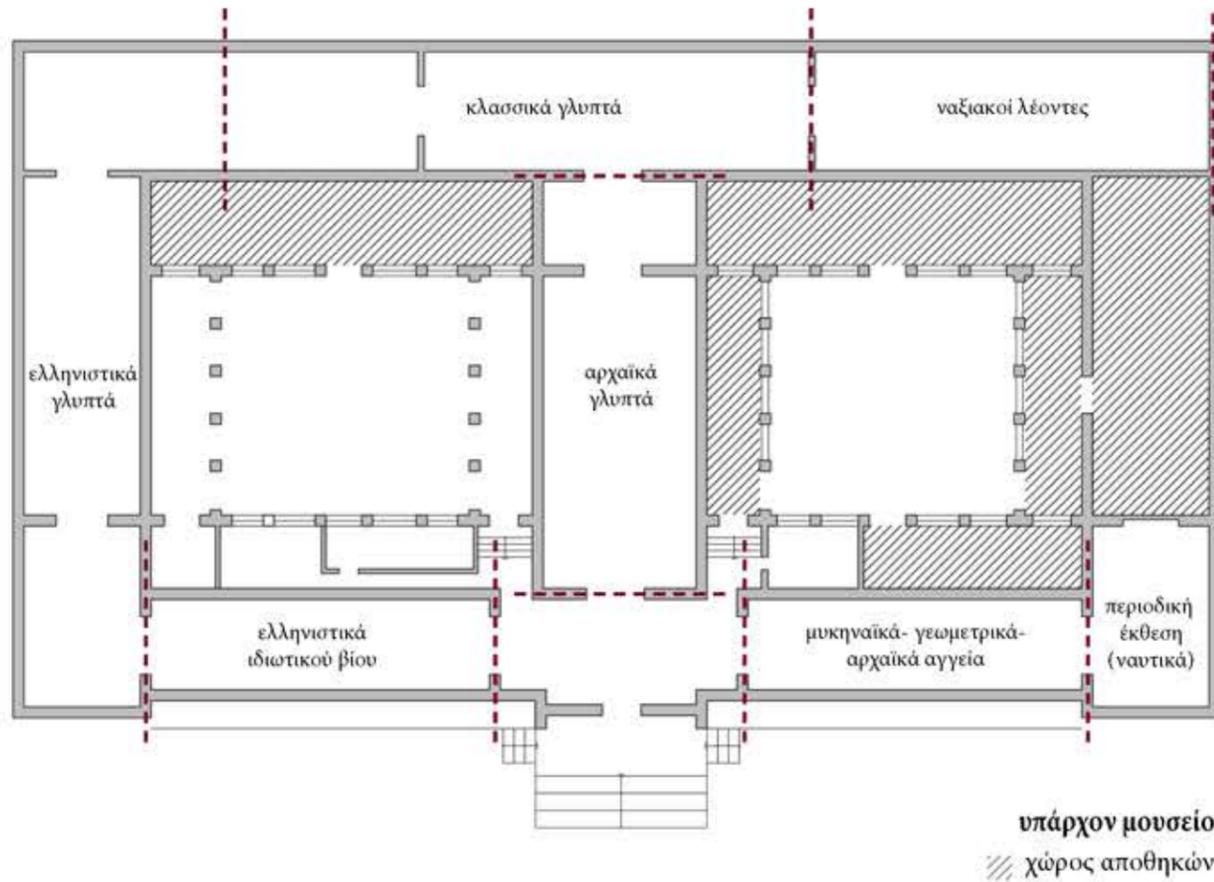
δρομολόγια από Δήλο

Το μεγαλύτερο ζήτημα για τη Δήλο είναι η προσβασιμότητα, καθώς οι επισκέπτες έρχονται στο νησί μέσω της Μυκόνου και με μικρά πλοία, των οποίων τα δρομολόγια διακόπτονται αρκετές φορές μέσα στον χρόνο λόγω δυσμενών καιρικών συνθηκών. Τους καλοκαιρινούς μήνες, στο παρελθόν, υπήρχαν τακτικά δρομολόγια από τα γύρω νησιά (Τήνο, Πάρο, Νάξο), ενώ σήμερα αυτά έρχονται ευκαιριακά, μόνο όταν υπάρχει ικανός αριθμός επισκεπτών.

Ένα ακόμα στοιχείο που έκανε δύσκολη την επίσκεψη στη Δήλο, τα προηγούμενα χρόνια, ήταν ο περιορισμένος χρόνος λειτουργίας του αρχαιολογικού χώρου και του μουσείου. Φέτος για πρώτη φορά έγινε μια προσπάθεια επέκτασης του ωραρίου λειτουργίας αλλά και αλλαγής των δρομολογίων.

Ένα άλλο ζήτημα είναι η κατάσταση στην οποία βρίσκεται ο ίδιος ο αρχαιολογικός χώρος. Υπάρχει μεγάλη ανάγκη βελτίωσης των υποδομών του για τους επισκέπτες και τους εργαζόμενους.

- η συλλογή της Δήλου περιλαμβάνει:
- 30.000 αγγεία, ειδώλια, μικροαντικείμενα
  - 8.000 γλυπτά
  - 3.000 επιγραφές

Οι ενέργειες για τη δημιουργία του αρχαιολογικού μουσείου της Δήλου ξεκίνησαν το 1904 και το κτίσμα ολοκληρώθηκε το 1911. Το αρχικό του μέγεθος ήταν πολύ μικρότερο όμως μέσα από μια σειρά από διάφορες επεκτάσεις (1931, 1949, 1954, 1968, 1969, 1972- 1976) το σημερινό μουσείο καταλαμβάνει έκταση 2.419 τ.μ., με δύο υπαίθριες αυλές στο εσωτερικό, συνολικής έκτασης 260 τ.μ..

Περιλαμβάνει 14 αίθουσες έκθεσης, από τις οποίες οι 11 είναι ανοιχτές στους επισκέπτες, ενώ οι υπόλοιπες χρησιμοποιούνται ως αποθηκευτικοί χώροι μαζί με τους 2 αίθριους χώρους.

Στο μουσείο φυλάσσονται τα ευρήματα από τις ανασκαφές της Δήλου που περιλαμβάνουν (ολόκληρα ή σε τμήματα) περίπου 30.000 αγγεία, ειδώλια και μικροαντικείμενα, 8.000 γλυπτά και 3.000 επιγραφές. Από αυτά, το μεγαλύτερο μέρος των γλυπτών και ένα μικρό μέρος των αγγείων και των μικροαντικειμένων εκτίθενται με χρονολογική σειρά στις ανοιχτές αίθουσες του μουσείου.

Το υπάρχον μουσείο κρίνεται ακατάλληλο λόγω της θέσης του, καθώς βρίσκεται πάνω από μια συνοικία της αρχαίας πόλης. Ο χώρος έκθεσης δεν είναι επαρκής για τον όγκο των εκθεμάτων, ενώ ο χώρος που διατίθεται για τις αποθήκες είναι πλέον ακατάλληλος. Επιπλέον, στο σημερινό μουσείο δεν έχουν συμπεριληφθεί χώροι εργαστηρίων και συντήρησης καθώς και οι απαραίτητοι χώροι γραφείου για τους αρχαιολόγους και τους συντηρητές.

14ος αι. π.Χ.

μυκηναϊκή συλλογή

- _ δείγμα αυτής της εποχής είναι τα αντικείμενα μικρογλυπτικής από ελεφαντοστό
- _ ένας άλλος τομέας καλλιτεχνικής έκφρασης της εποχής αυτής ήταν και η μεταλλοτεχνία

8ος αι. π.Χ.

γεωμετρική συλλογή

- _ η κύρια έκφραση της γεωμετρικής τέχνης είναι η κεραμική
- _ η χρήση του σιδήρου γενικεύεται, ενώ ο χαλκός θεωρείται πλέον πολύτιμο υλικό.

7ος αι. π.Χ.

αρχαϊκή συλλογή

- _ η συλλογή των γλυπτών της αρχαϊκής περιόδου αποτελείται κυρίως από αφιερώματα στο ναό του Απόλλωνα, εδώ υπάρχουν τα πρωιμότερα δείγματα σωζόμενων κούρων της, αλλά και αγάλματα κορών
- _ σημαντικότερο έκθεμα αυτής της περιόδου, αποτελούν οι Ναξιακοί λέοντες

5ος αι. π.Χ.

κλασική συλλογή

- _ την περίοδο αυτή του "αυστηρού ρυθμού" διακρίνεται η προσπάθεια του γλύπτη για την κατάκτηση της τρίτης διάστασης και την απόδοση της κίνησης
- _ σε πολλά γλυπτά γίνεται φανερή η Αθηναϊκή παρουσία

4ος αι. π.Χ.

ελληνοιστική συλλογή

- _ η πλαστική αυτής της περιόδου προοριζόταν για την ικανοποίηση των ιδιωτικών αναγκών με πρωτότυπα έργα μέτριας ποιότητας ή αντίγραφα ξακουστών έργων
- _ τοιχογραφίες, ψηφιδωτά δάπεδα, και μια πλούσια συλλογή από χρηστικά αντικείμενα αντικατοπτρίζουν τον τρόπο ζωής των πλούσιων κατοίκων του νησιού

επεξεργασία κτηρίου
έρευνα χώρων και τρόπων έκθεσης

Μουσείο Ακρόπολης

Μουσείο Περιβαλλοντος Στυμφαλίας
Δ. Ησαΐας, Τ. Παπαϊωάννου

Αρχαιολογικό μουσείο Πέλλας
Κ. Σκουριμέλος

Βυζαντινό μουσείο Θεσσαλονίκης
Κ. Κρόκος

Βυζαντινό και Χριστιανικό μουσείο
Αθήνα

Kimbell museum, Texas
Louis Khan

Kolumba museum
P. Zumthor

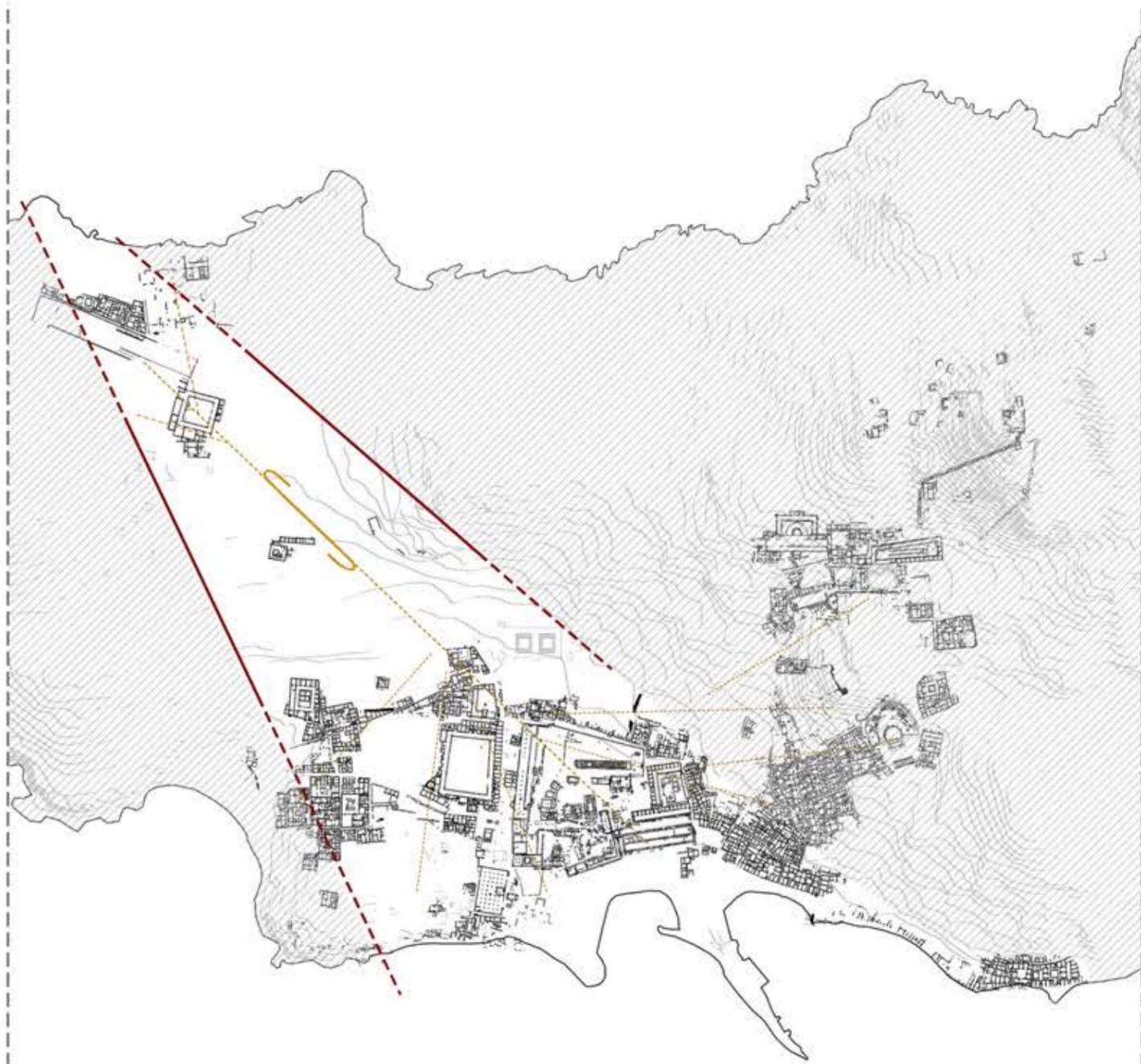

Ningbo historic museum
Wang Shu

Neues Museum Berlin
Chipperfield, Harrap

▲
σύνδεση ανατολικής - δυτικής πλευράς

προτεινόμενη θέση
νέου μουσείου

υπάρχον μουσείο

αρχαιολογικός χώρος

Η χαρτογράφηση των ενοτήτων μας οδήγησε στην ομαδοποίηση κάποιων περιοχών με κριτήριο τις εντάσεις και τις πυκνότητες που παρουσιάζουν.

Οι εντάσεις προκύπτουν από το ανάγλυφο και τις κινήσεις καθ' ύψος, ενώ οι πυκνότητες προκύπτουν από τα ίδια τα αρχαιολογικά ευρήματα. Έχουμε λοιπόν περιοχές επίπεδες, με λίγα ευρήματα, στις οποίες ο χώρος παρουσιάζει μια νοητή διεύρυνση των στοιχείων που τον αποτελούν και έτσι μπορεί να υποδεχτεί περαιτέρω λειτουργίες. Υπάρχουν όμως και άλλες περιοχές, που ο αρχαιολογικός ιστός πυκνώνει αισθητά, η ένταση λόγω του ανάγλυφου και των διαφορετικών κινήσεων είναι μεγάλη και επομένως δεν μπορεί να παραλάβει κάποιας μορφής κτιριακή παρέμβαση.

Παρατηρούμε ακόμη ότι η συνοικία του Σταδίου, δηλαδή το ανατολικό κομμάτι του αρχαιολογικού χώρου, αποκόπτεται αισθητά από το δυτικό, λόγω της μη ανεσκαμμένης περιοχής που βρίσκεται ανάμεσά τους. Επομένως, η οργάνωση του χώρου φαίνεται να χωρίζεται σε δύο μέρη. Το πρώτο μέρος είναι ο κυρίως ανεσκαμμένος δυτικός χώρος και περισσότερο πυκνός, ενώ το δεύτερο είναι το πίσω κομμάτι, το μερικώς ανεσκαμμένο και το πιο απομακρυσμένο από την προκυμαία του νησιού, κοντά στην ανατολική πλευρά.

Συμπεραίνουμε λοιπόν, πως δύσκολα θα γινόταν κάποια παρέμβαση στο νοτιοδυτικό κομμάτι του αρχαιολογικού χώρου, σε αντίθεση με το ανατολικό κομμάτι που τα ευρήματα αραιώνουν και οι κινήσεις περιορίζονται κατά πολύ σε μία κύρια κίνηση που λειτουργεί σαν βασική αρτηρία και η οποία ενώνει τον ανατολικό με το δυτικό αρχαιολογικό χώρο. Δημιουργείται έτσι, σε πρώτο βαθμό μια πρώτη κατεύθυνση της επιλογής της θέσης.

Για να ορίσουμε την ακριβή θέση, όμως, έπρεπε να εντοπίσουμε και να μελετήσουμε κάποιες ακόμα παραμέτρους. Οι παράμετροι αυτοί είναι οι εξής:

_Οι ανασκαφικές τομές που έχουν πραγματοποιηθεί στο παρελθόν από τον αρχαιολόγο της Δήλου, επί 20 χρόνια, Παναγιώτη Χατζηδάκη και δείχνουν ότι το ανατολικό κομμάτι ενδεχομένως να μην παρουσιάζει ευρήματα σημαντικής έκτασης και μεγέθους.

_Ο χωροταξικός προγραμματισμός του 1972 που όριζε την ανατολική πλευρά, και συγκεκριμένα μια θέση στους πρόποδες του λόφου Πλάκες, ως την καταλληλότερη για να υποδεχτεί τη χρήση ενός νέου μουσείου καθώς και την δημιουργία ενός νέου λιμανιού στην ανατολική πλευρά, για την μελλοντική μεταφορά των υλικών δόμησης του μουσείου.

_Μια αρχιτεκτονική πρόταση του αρχιτέκτονα πολεοδόμου Αλέξανδρου Παπαγεωργίου Βενετά που χωροθετούσε ένα νέο αρχαιολογικό μουσείο στις παρυφές του λόφου Πλάκες.

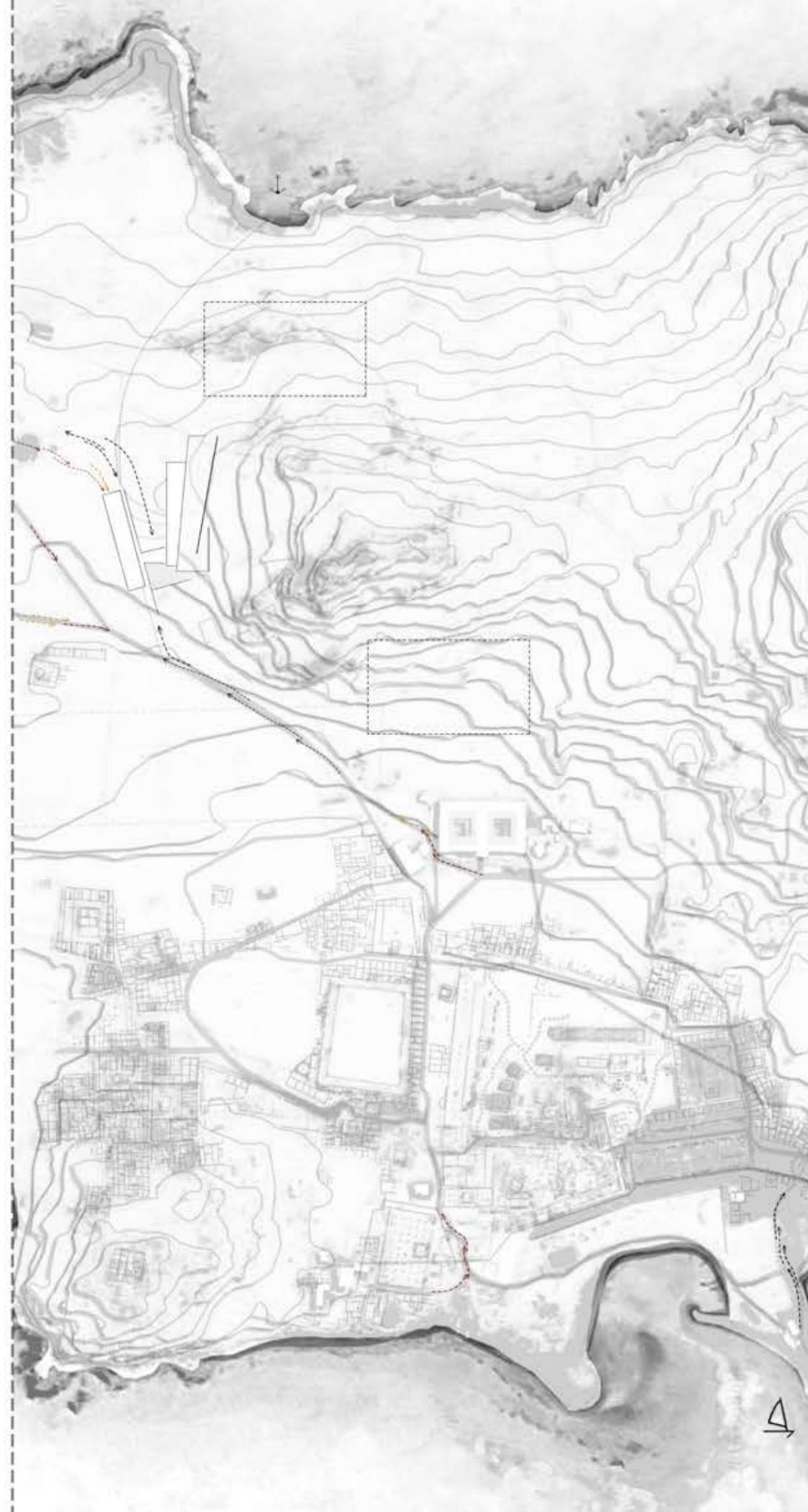
_Ένα σημείο στις παρυφές του λόφου Πλάκες, που φαίνεται από τις αποτυπώσεις των ανασκαφών, να μην έχει αρχαιολογικά ευρήματα.

Για εμάς το σημείο αυτό μοιάζει να λειτουργεί σαν σημείο γεφύρωσης των δύο τμημάτων του αρχαιολογικού χώρου και ακόμη φαίνεται να συμπληρώνει ένα νοητό κενό που δημιουργείται από το χάρτη των ανασκαφών κοντά στο λόφο Πλάκες. Επιπλέον είναι ένα σημείο που λόγω της στροφής του λόφου θα εξασφάλιζε την αφάνεια ενός νέου κτιρίου επί του αρχαιολογικού χώρου και δεν θα έθιγε την ενότητα των αρχαίων ερειπίων. Αντιθέτως θα λειτουργούσε σαν πέρασμα.

Πριν ξεκινήσουμε όμως να σχεδιάζουμε, θέλαμε να αποκλείσουμε άλλες πιθανές θέσεις, για τις οποίες έχουν γίνει συζητήσεις κατά καιρούς.

_Η πρώτη θέση, που βρίσκεται ανατολικά στον όρμο Γούρνα, κρίνεται ακατάλληλη, λόγω της απόστασής της από την ενότητα των αρχαιολογικών ευρημάτων. Ένα νέο μουσείο σε αυτή τη θέση, θα σήμαινε αλλαγή στις ροές των κινήσεων, δημιουργία νέων δρόμων και ενδεχομένως και επέκταση του ωραρίου λειτουργίας του χώρου.

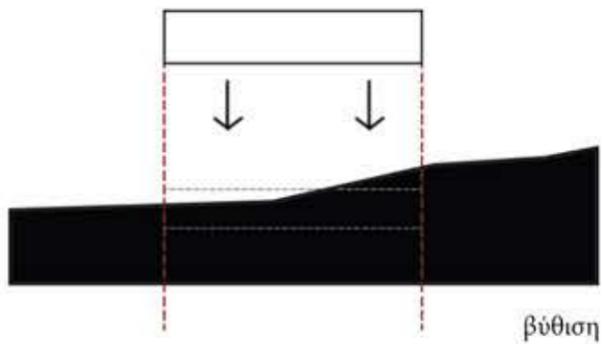
_Η δεύτερη θέση, πίσω από το υπάρχον μουσείο, που σημαίνει την επέκτασή του και ανακαίνισή του, απορρίπτεται επίσης, μιας και σύμφωνα με τον χωροταξικό σχεδιασμό του 1972 και το βιβλίο του αρχαιολόγου Παναγιώτη Χατζηδάκη, κάτω από εκεί βρίσκεται μια αρχαία συνοικία, οπότε και θα πρέπει να ανασκαφεί τα επόμενα χρόνια. Επιπλέον όμως, για εμάς το σημερινό μουσείο στέκει μεγαλείβολο στη θέση του, καθώς είναι το πρώτο που αντικρίζει κανείς φτάνοντας στο λιμάνι. Μια επέκταση προς τα πίσω, θα συνοδευόταν και με ανύψωση του κτιριακού όγκου, λόγω των απατούμενων τετραγωνικών, με αποτέλεσμα τη μεγαλύτερη αλλοίωση του τοπίου.

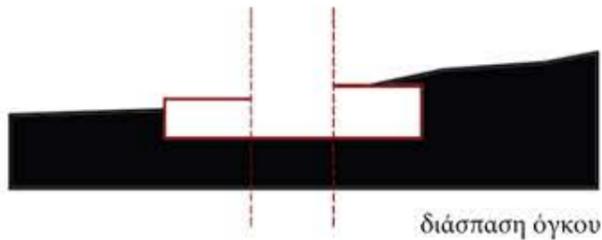
0 50 100 μ.

κινήσεις

----- επισκέπτες
- - - - - συντηρητές, αρχαιολόγοι
- - - - - προσωπικό, φύλακες

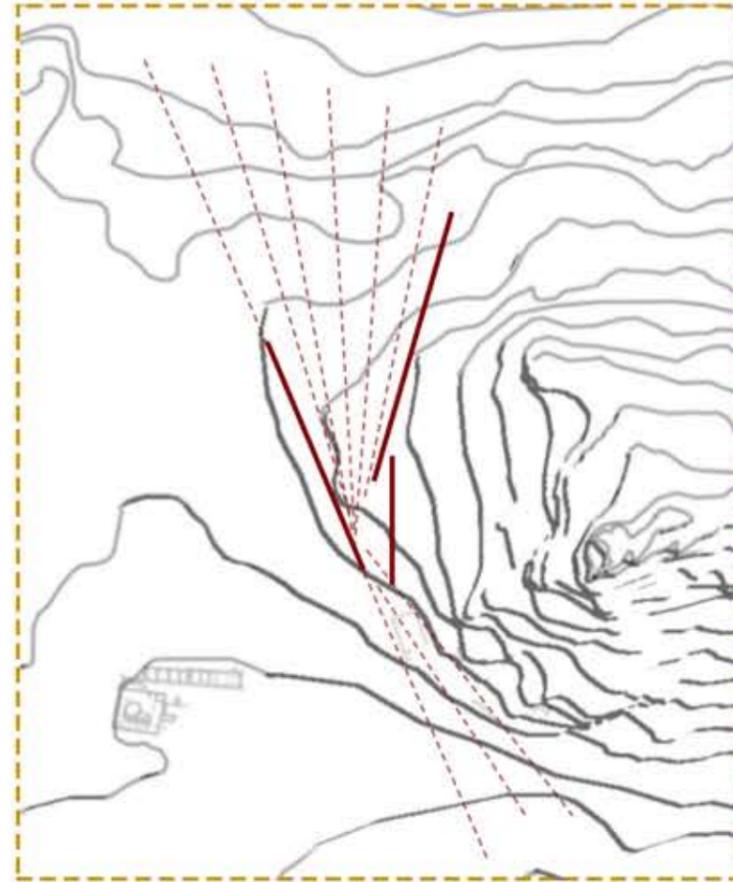
βύθιση

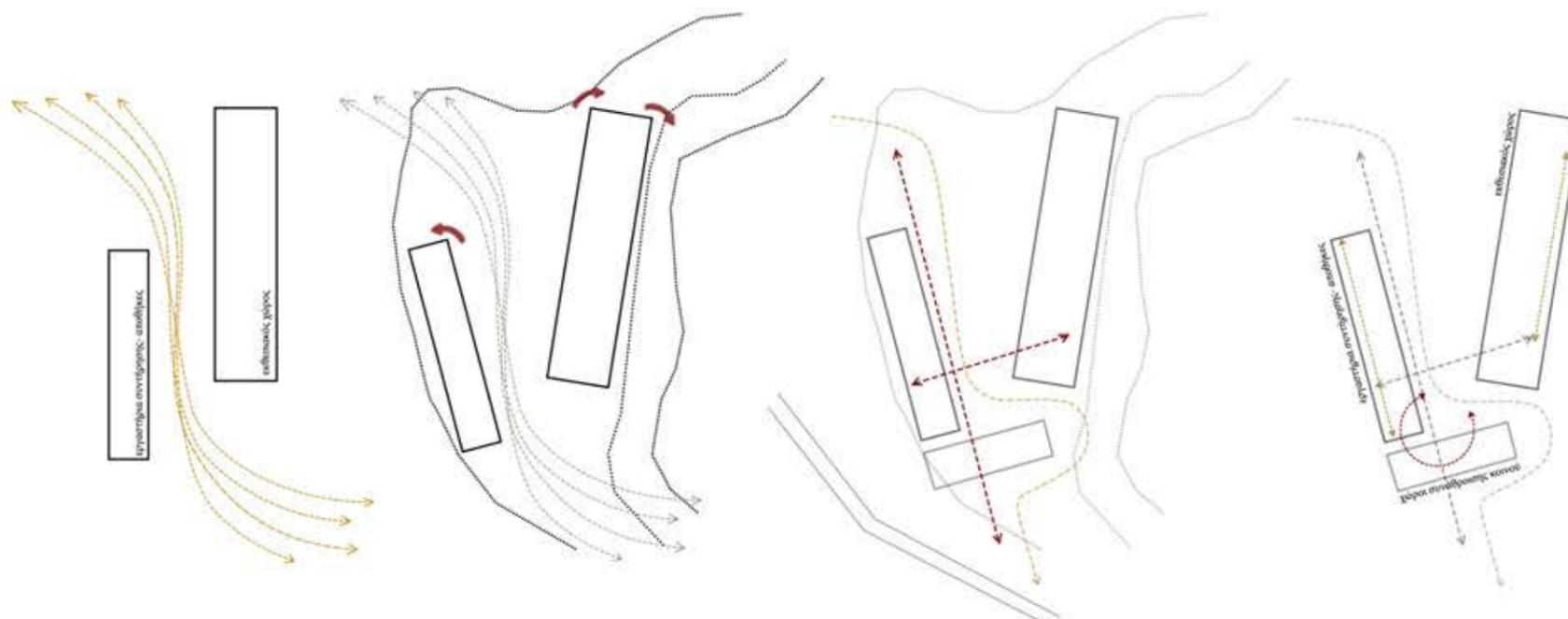
διάσπαση όγκου

εισχώρηση εδάφους

ένταξη στο ανάγλυφο

διαχωρισμός λειτουργιών

προσαρμογή στο ανάγλυφο

κινήσεις προσέγγισης

εσωτερικές κινήσεις προσέγγισης

βασικοί χειρισμοί

παράμετροι

- Από το 1972 ο χωροταξικός προγραμματισμός όριζε η όλη κτιριολογική διάταξη και μορφολογική διάταξη του νέου μουσείου να εξασφαλίζουν τη μέγιστη δυνατή αφάνεια αυτού και την ένταξη εντός του φυσικού χώρου.

- Αξίζει να σημειωθεί ακόμη ότι το Κεντρικό Αρχαιολογικό Συμβούλιο άρχισε πρόσφατα να ορίζει το γενικό πλαίσιο αρχών για ένα νέο Μουσειακό Χώρο στη Δήλο, ύστερα από μια δωρεά ενός ιδιωτικού ιδρύματος προς το ελληνικό κράτος για την εκπόνηση μιας μελέτης.

Σύμφωνα με τις προδιαγραφές αυτές, το μεγαλύτερο μέρος του νέου μουσείου ορίζεται και εδώ πως θα πρέπει να είναι κατά το μεγαλύτερο μέρος του υπόγειο ή υπόσκαφο και να ακολουθεί τις αρχές της βιοκλιματικής αρχιτεκτονικής. Επίσης, να είναι όσο το δυνατόν απομακρυσμένο από τη θάλασσα, έτσι ώστε να προστατεύονται καλύτερα τα αρχαία έργα, αλλά και τα νέα υλικά του και να μην χρειάζεται συχνά επισκευές.

Το μέγεθός του, τουλάχιστον 5.000 τ.μ., ορίστηκε να είναι τέτοιο για να καλύπτονται όλες οι σύγχρονες ανάγκες ενός μουσείου, να μπορούν να εκτεθούν όσα έργα παρουσιάζονται σήμερα στο τωρινό μουσείο, καθώς και οι αρχαιότητες που θα προέρχονται είτε από τις αποθήκες είτε από τον αρχαιολογικό χώρο του νησιού.

Μια σημαντική παράμετρος για εμάς ήταν η ένταξη του μουσείου που θα σχεδιάζαμε στο ανάγλυφο και ο συσχετισμός του με τον αρχαιολογικό χώρο. Πρόθεση μας ήταν να δημιουργήσουμε ένα μουσείο, για το οποίο το φυσικό περιβάλλον θα αποτελεί ισχυρό δομικό στοιχείο και θα γίνει κομμάτι του. Η υπαίθρια έκθεση που λαμβάνει χώρα στο νησί, σε όλη την έκταση του ανασκαμμένου αρχαιολογικού χώρου, θεωρήσαμε καλό να περνάει μέσα από το μουσείο και να συνεχίζεται, εφόσον θέλαμε μάλιστα να συνδέσουμε και τους δύο αρχαιολογικούς χώρους.

Επίσης θεωρήσαμε σωστό να στρέψουμε τον όποιο κτιριακό όγκο θα προέκυπτε σύμφωνα με τις καμπύλες του εδάφους. Έτσι ξεκινήσαμε να στρέφουμε τους όγκους που δημιουργούσαμε με συγκεκριμένες κλίσεις ψάχνοντας την κατάλληλη. Λόγω των απαιτούμενων τετραγωνικών, αλλά και λόγω της προϋπόθεσης σχεδιασμού ενός υπόσκαφου χώρου, το μουσείο μας έπρεπε να «απλωθεί» για να μην αποκτήσει μεγάλο ύψος. Έχοντας μάλιστα υπόψη και τις 3 βασικές λειτουργίες του, τον καθαρά εκθεσιακό χώρο, τα εργαστήρια συντήρησης και τις αποθήκες αποφασίσαμε να χωρίσουμε τον όγκο σε 2 κομμάτια.

Χωρίζοντας τους όγκους προέκυπτε ένα κενό ανάμεσά τους, κάτι που έπρεπε να διαχειριστούμε. Αυτό το κενό θα μπορούσε να είναι μια στάση, ένα πέρασμα ή ακόμα και το ίδιο το τοπίο. Τελικά αποφασίσαμε να περάσουμε το φυσικό στοιχείο μέσα από το κτίριο και να το κάνουμε να λειτουργεί σαν ραχοκοκαλιά των δύο ενότητων. Αυτή του εκθεσιακού χώρου και αυτή των εργαστηρίων και των αποθηκών. Εν ολίγοις δεν θέλαμε απλά να επέμβουμε στο τοπίο υπόσκαφα και χωρίς να φαίνεται το κτίριο μας, αλλά θέλαμε το τοπίο αυτό να αποτελεί κομμάτι της λύσης μας και να εμφανίσουμε το μουσείο όσο πιο διακριτικά γινόταν. Οπότε το μουσείο μας θα ήταν ανοιχτό σε κάποια σημεία για να φαίνεται η βύθιση του εδάφους. Μια βύθιση που αν την ακολουθήσει ο επισκέπτης, τον οδηγεί και πάλι στην επιφάνεια.

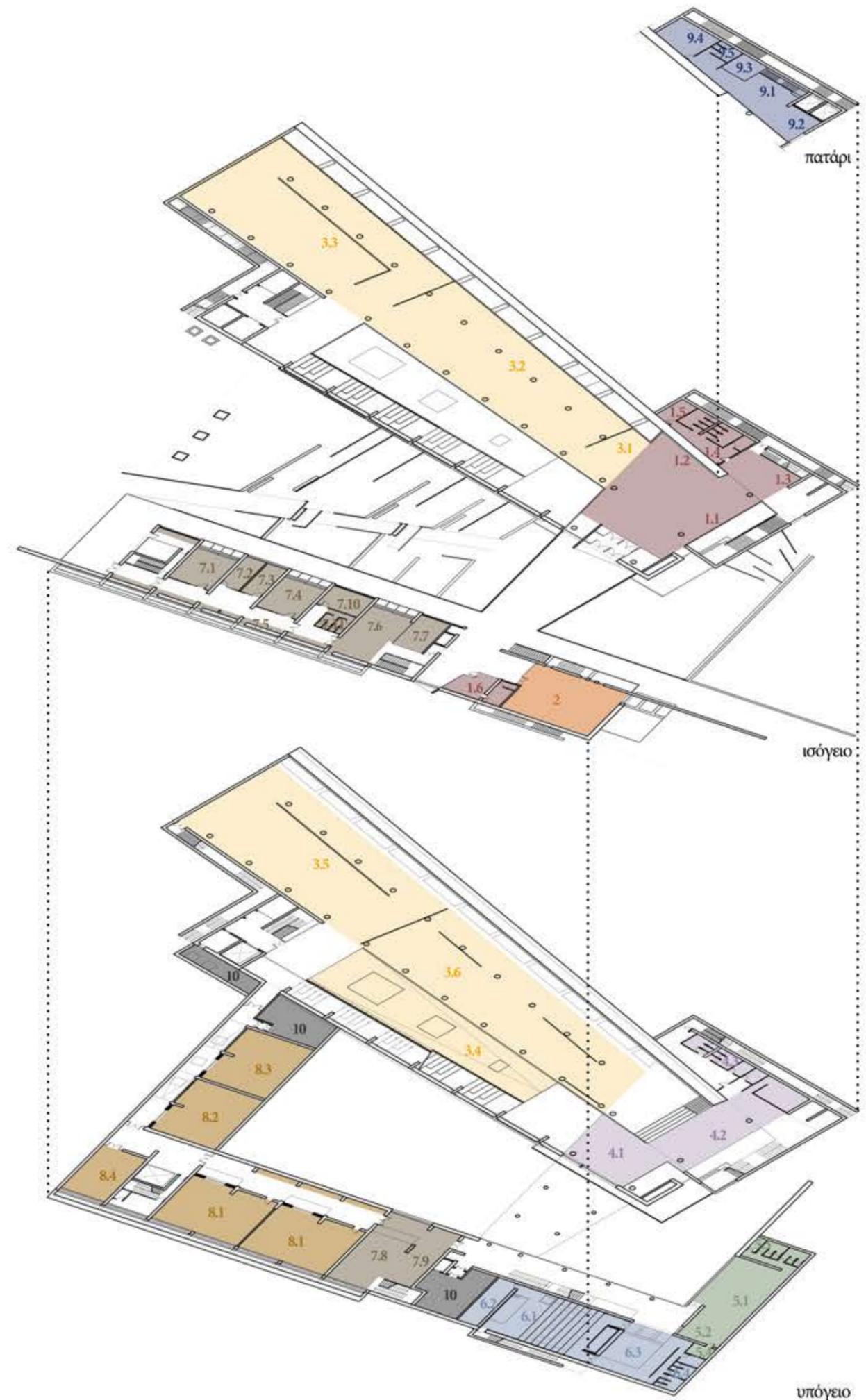

αρχικές σκέψεις για την ένταξη στο τοπίο

Κτιριολογικό πρόγραμμα

1	Χώροι υποδοχής	355 τ.μ.
	1. αναμονή	
	2. πληροφορίες- εισιτήρια	
	3. βεστιάριο	
	4. χώροι υγιεινής	
	5. βοηθητικοί χώροι	
	6. πωλητήριο	
2	Περιοδικές εκθέσεις	120 τ.μ.
3	Μόνιμες εκθέσεις	1850 τ.μ.
	1.εισαγωγικό τμήμα	
	2.αρχαϊκή συλλογή	
	3.Ναζιακοί Λέοντες	
	4.ψηφιδωτά δάπεδα	
	5.κλασική συλλογή	
	6.ελληνιστική συλλογή	
4	Χώροι συνάντησης κοινού	280 τ.μ.
	1.καθιστικό	
	2.χώρος διαδραστικών- εκπαιδευτικών προγραμμάτων	
	3.χώροι υγιεινής	
5	Αναψυκτήριο	155 τ.μ.
	1.αίθουσα	
	2.παρασκευαστήριο	
	3.χώροι υγιεινής	
	4.αποθήκη- χώρος προσωπικού	
6	Αμφιθέατρο	280 τ.μ.
	1.αίθουσα	
	2.παρασκήνια	
	3.foyer	
	4.χώροι υγιεινής	
7	Εργαστήρια - γραφεία	400 τ.μ.
	1.εργαστήριο κεραμικών	
	2.εργαστήριο γλυπτών	
	3.εργαστήριο μετάλλου	
	4.εργαστήριο δαπέδων	
	5.αποθηκευτικοί χώροι εργαστηρίων	
	6.γραφεία αρχαιολόγων	
	7.αίθουσα συνεδριάσεων	
	8.γραφεία μελετητών	
	9.βιβλιοθήκη	
8	Αποθήκες	520 τ.μ.
	1.αποθήκες γλυπτών	
	2.αποθήκη μικροαντικειμένων	
	3.αποθήκη ψηφιδωτών, τοιχογραφιών και επιγραφών	
9	Διοίκηση	160 τ.μ.
	1.γραμματεία και χώρος αναμονής	
	2.γραφεία προσωπικού	
	3.αίθουσα συνεδριάσεων	
	4.αρχείο	
10	Μηχανολογικές εγκαταστάσεις	145 τ.μ.
	Συνολική ωφέλιμη επιφάνεια	4265 τ.μ.

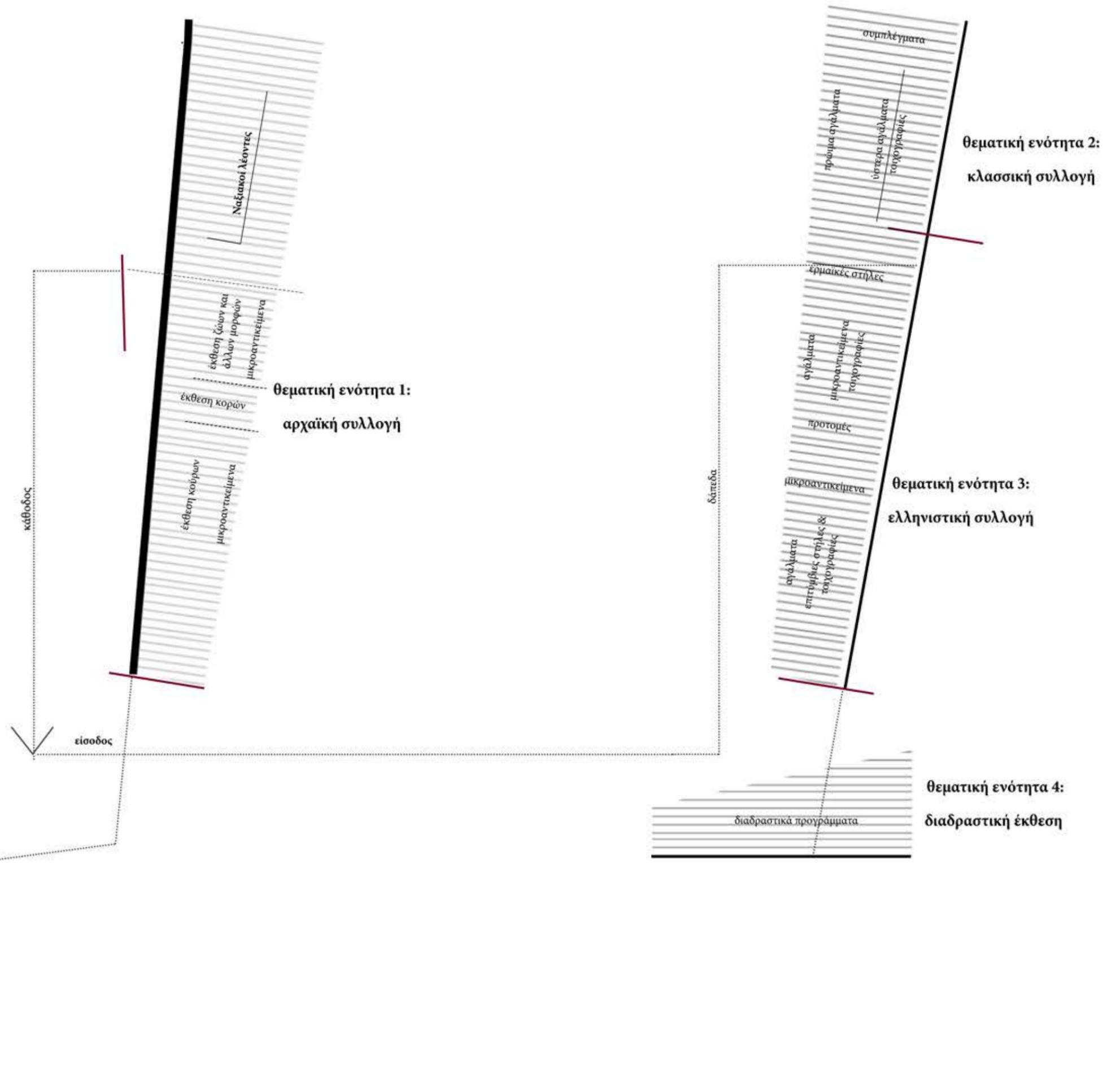

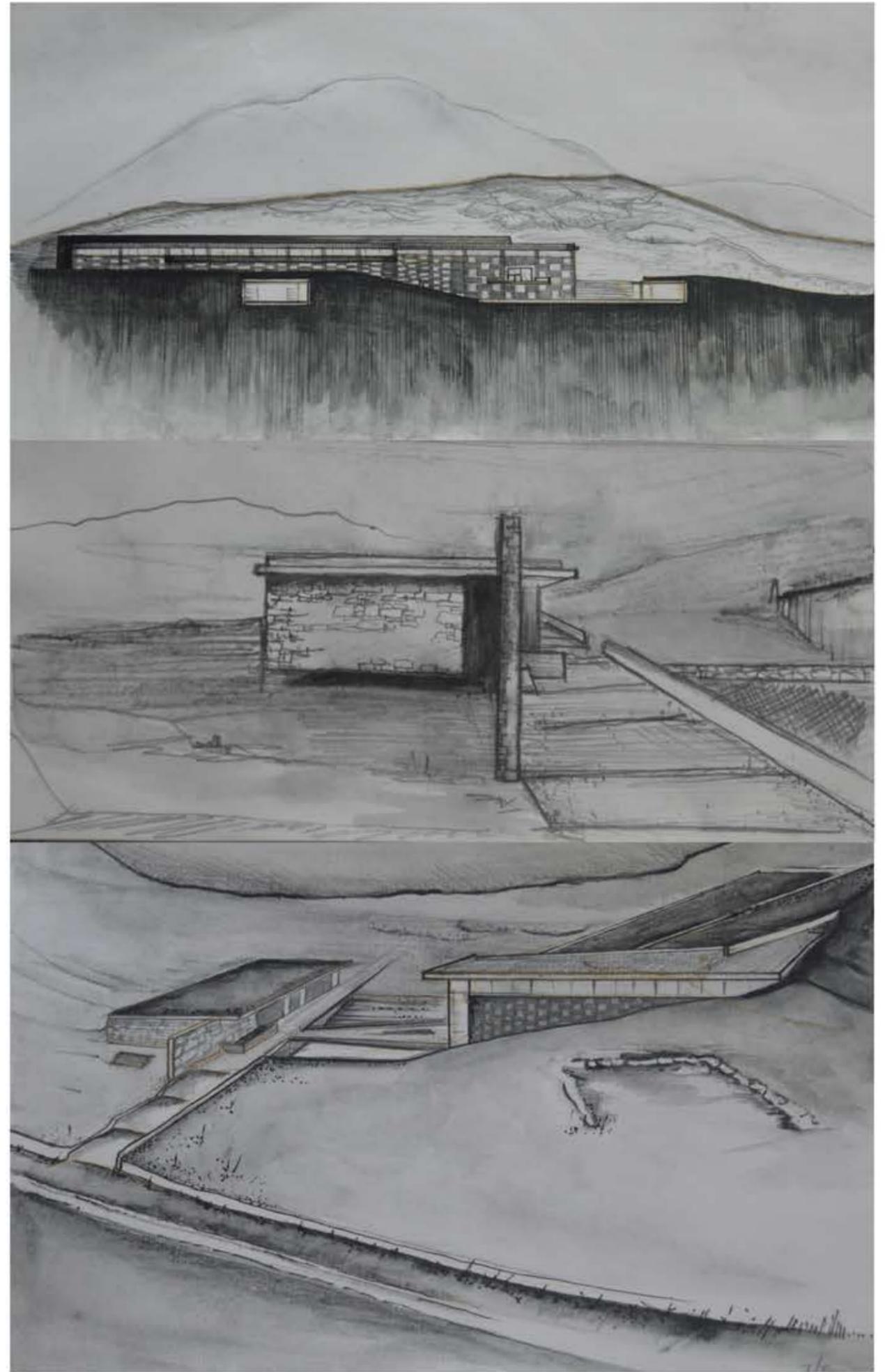
Προϋπόθεση για εμάς αποτέλεσαν οι σύγχρονες προδιαγραφές για τα μουσεία και η ανάγκη ελέγχου κατά την είσοδο- έξοδο από το κτίριο.

Με βάση την έκταση που θα καταλάμβανε το μουσείο και τη ροή της έκθεσης που σκεφτόμασταν, αποφασίσαμε εξαρχής να σχεδιάσουμε την έκθεση σε δύο στάθμες με την βασική πορεία μας να είναι σαν κατάδυση- ανασκαφή. Η διαδικασία δηλαδή του να ανακαλύψει κανείς το χώρο από πάνω προς τα κάτω αποτελεί για εμάς μια επιλογή.

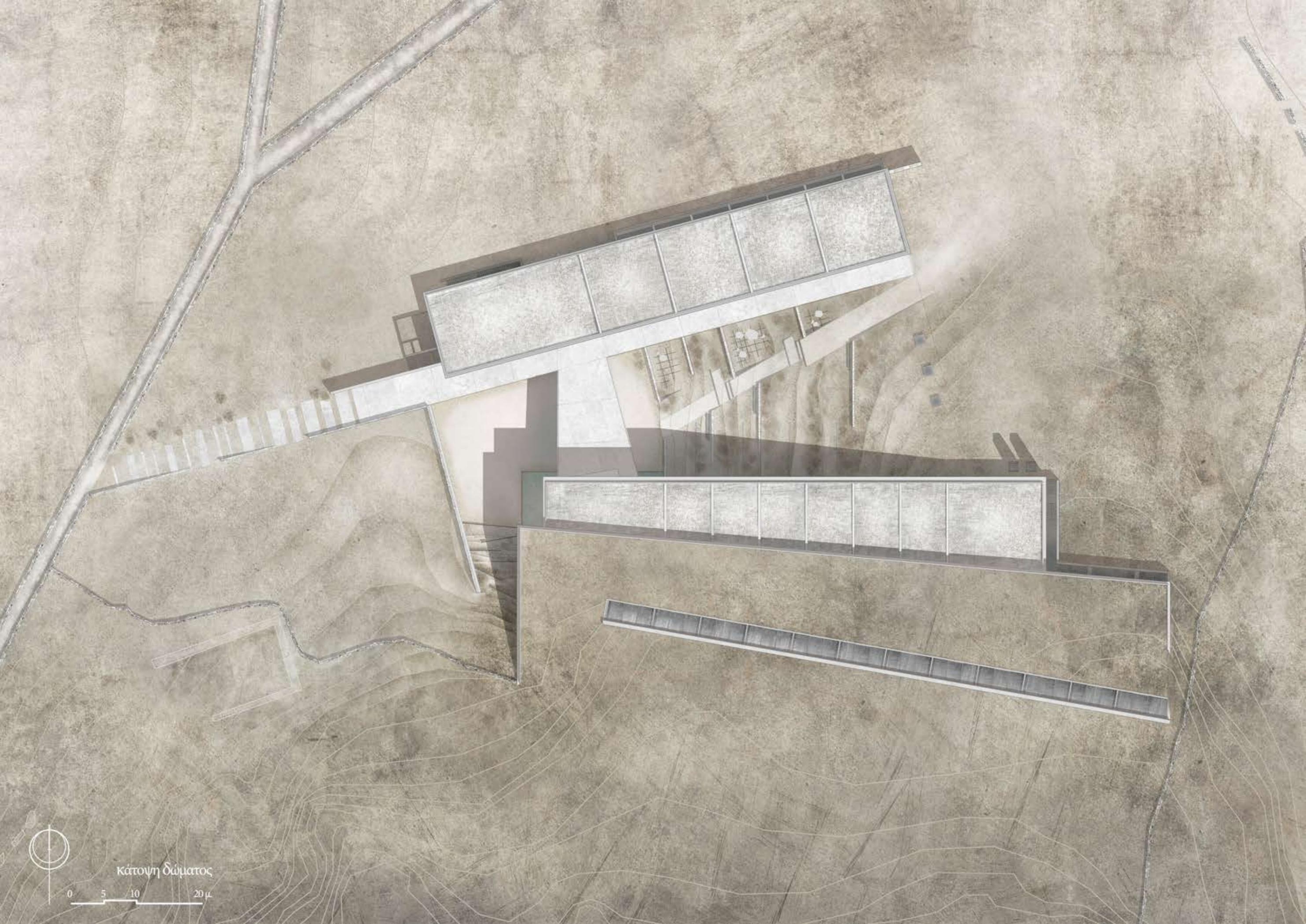
Η κύρια διαδρομή έχει μια κατεύθυνση, που θέλουμε να μας γυρνάει στο ίδιο σημείο. Επιλέγουμε μια κυκλική ροή στην κίνηση (που εν τέλει κατέληξε να γίνει ένα σπάλομ), ώστε να μην επαναλάβει κάποιος την έκθεση προς τα πίσω για να φύγει από το μουσείο.

Επίσης οι δύο στάθμες μας βοηθούν στο να χειριστούμε την τομή με έναν αφηγηματικό τρόπο, καλύτερο από την απλή παράθεση των χώρων. Με βάση τη σημερινή έκθεση στο υπάρχον μουσείο επιλέγουμε να διατηρήσουμε τη διδακτική διαδρομή με τον διαχωρισμό της έκθεσης σε χρονολογικές περιόδους (Αρχαϊκή, κλασική, ελληνιστική) αλλά θέλουμε να δημιουργήσουμε συρραφές κατά την κατακόρυφη έννοια. Για παράδειγμα να μην έχουμε τη χρονολογική σειρά σε οριζόντιο επίπεδο, αλλά κατακόρυφα να έχουμε ίδιες ενότητες, είτε βάση των περιοχών από τις οποίες προήλθαν τα εκθέματα πχ. τις συνοικίες ή τις Αγορές, είτε βάση του είδους των εκθεμάτων, δηλαδή αν αυτά είναι αφιερώματα σε ναούς ή αντικείμενα ιδιωτικού βίου κλπ. Για να αντιληφθεί κανείς το σύνολο, λοιπόν, θα έπρεπε ο ίδιος ο χώρος να δημιουργεί αυτή την προϋπόθεση.

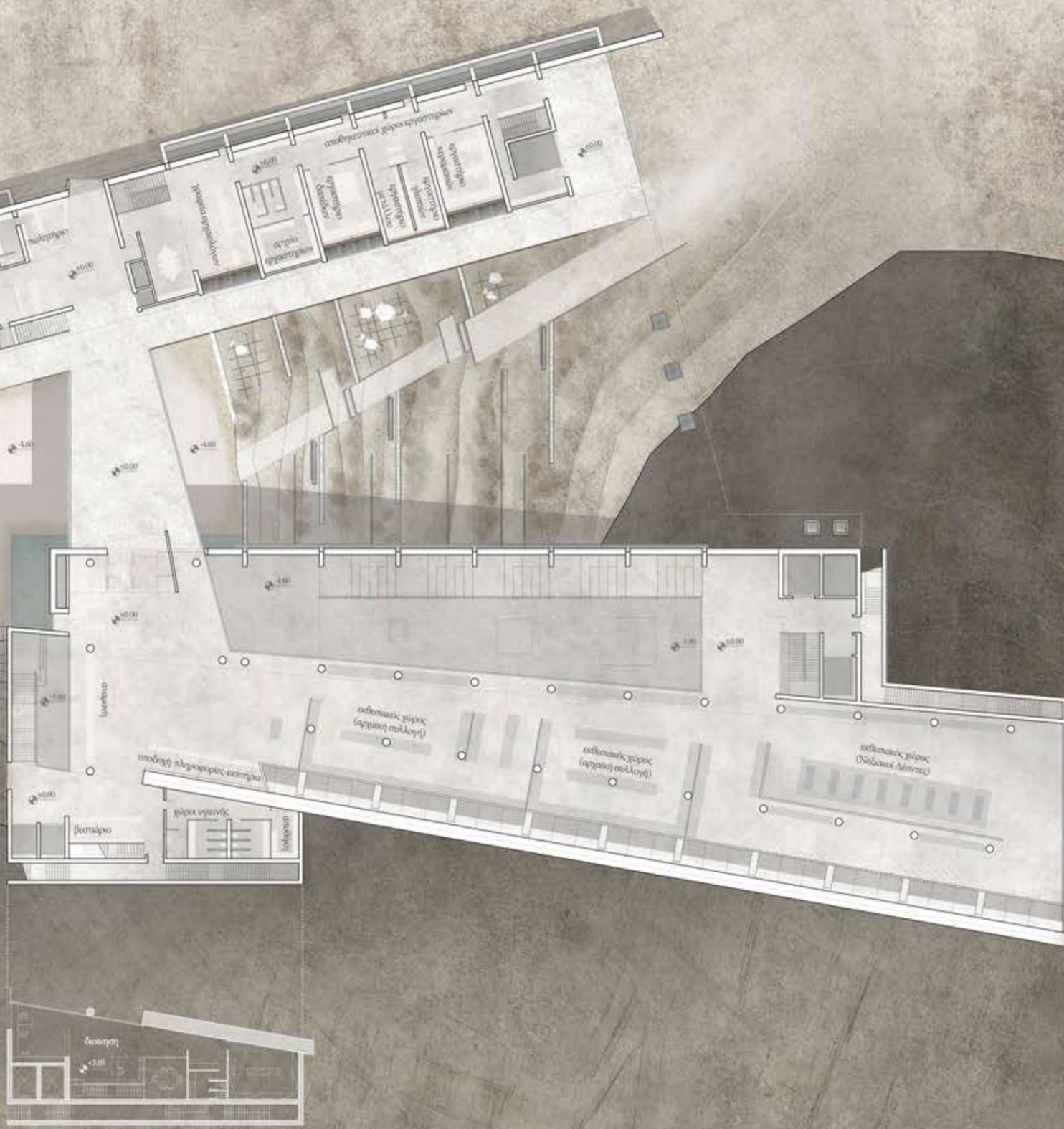

κάτοψη δώματος

0 5 10 20 μ

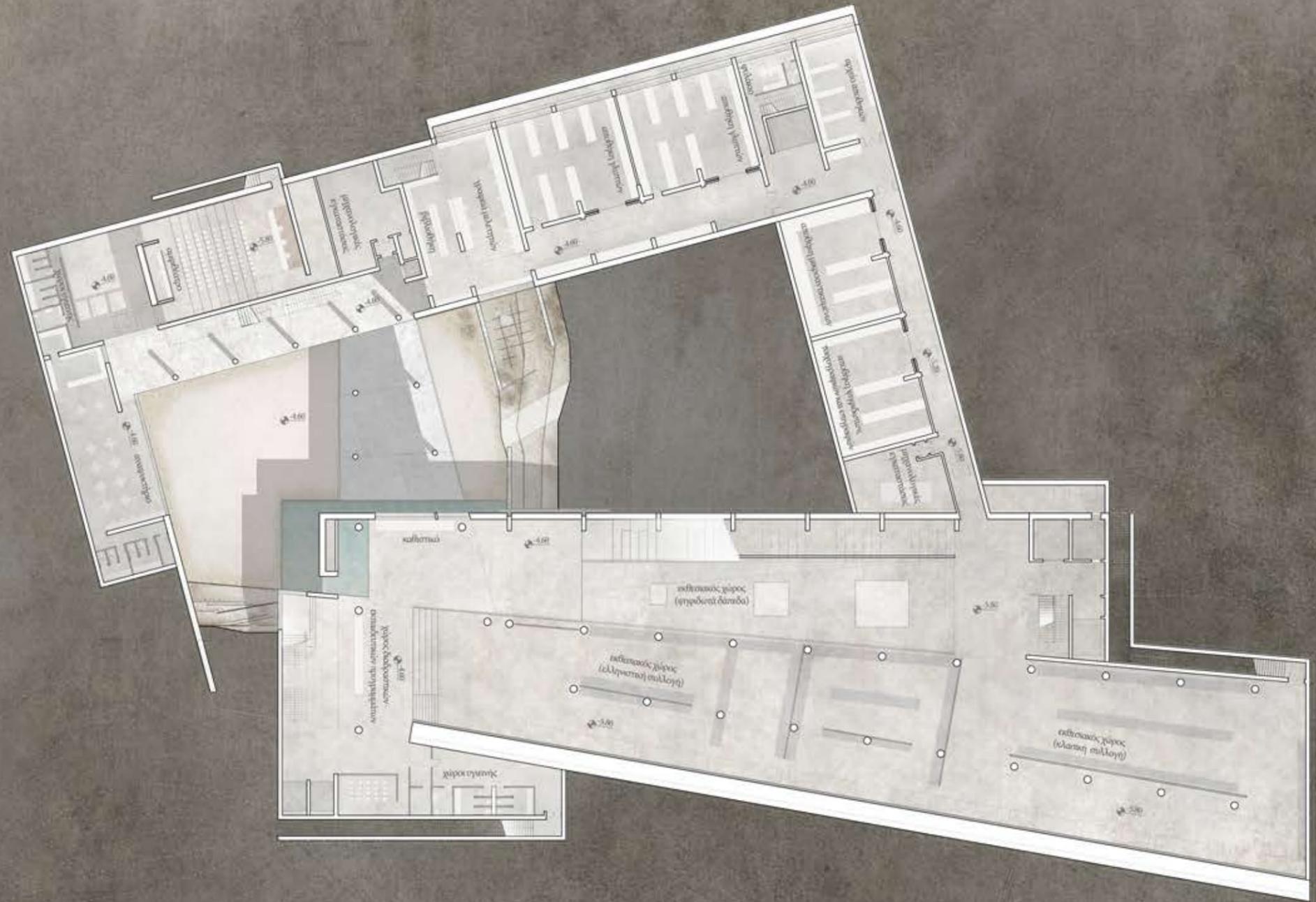

Κάτοψη Πλάταριού

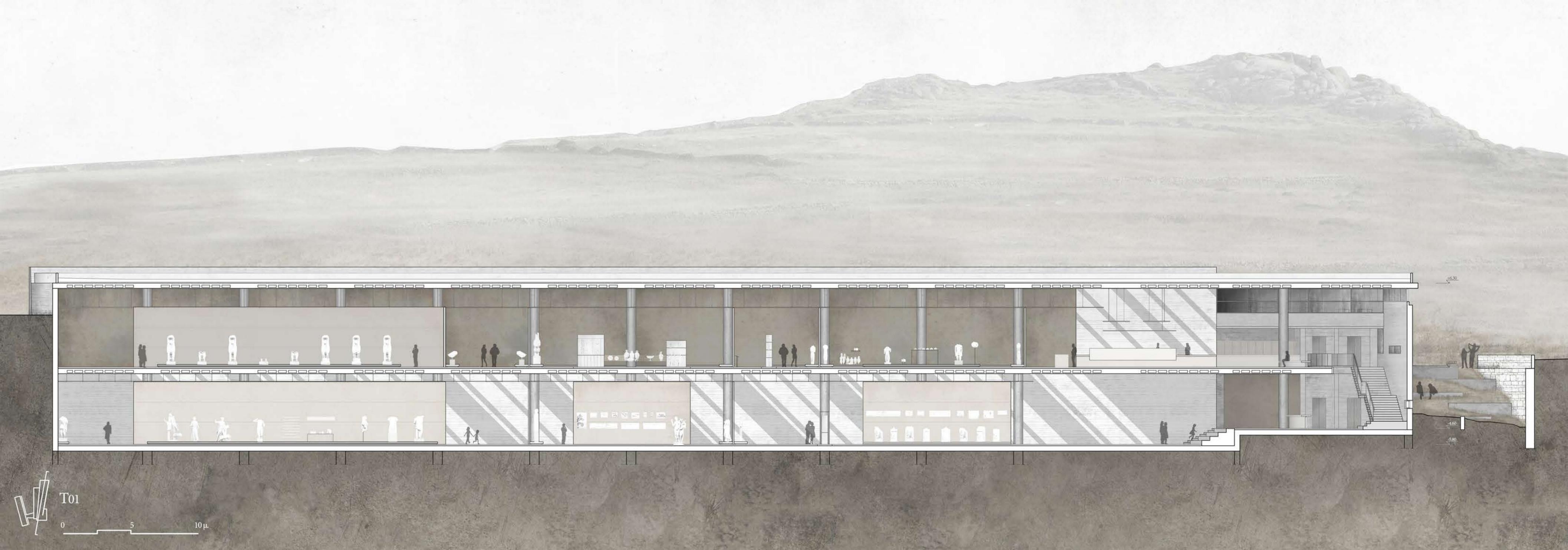

κάτοψη Ισογείου

0 5 10 20 μ

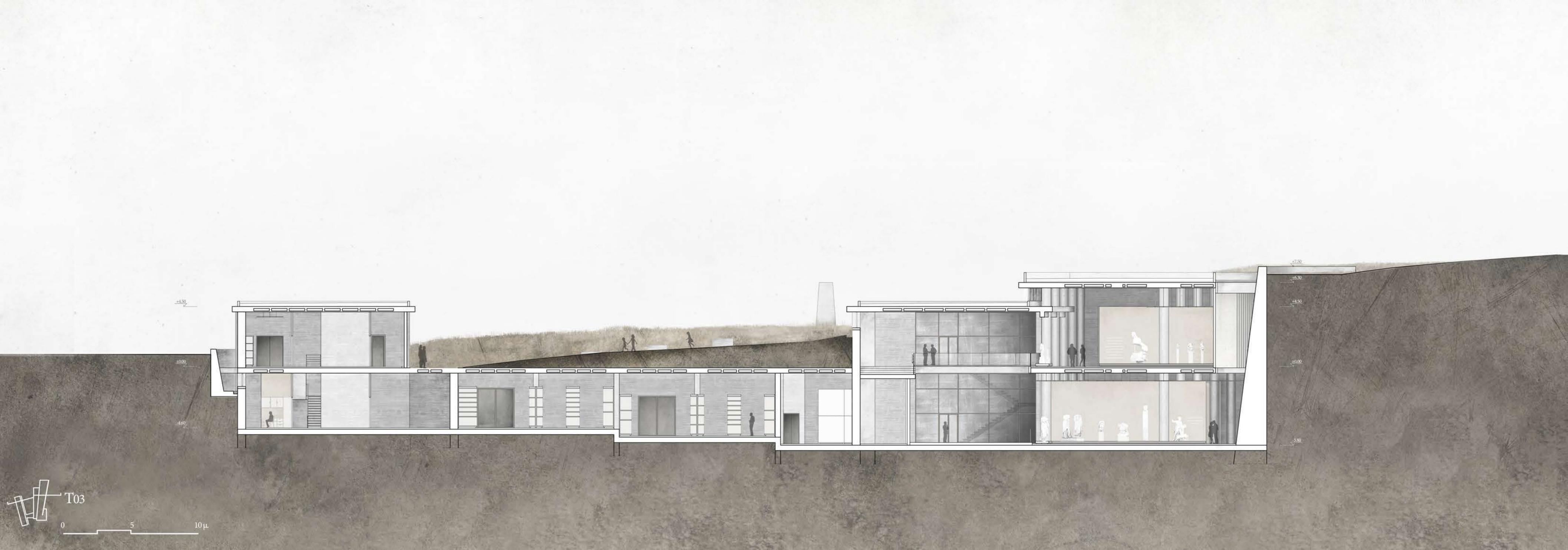

T01
0 5 10μ

-6.30
-4.60
-5.80

+4.50

+0.00

-1.60

+7.50

+6.30

+4.50

+0.00

-5.80

T03

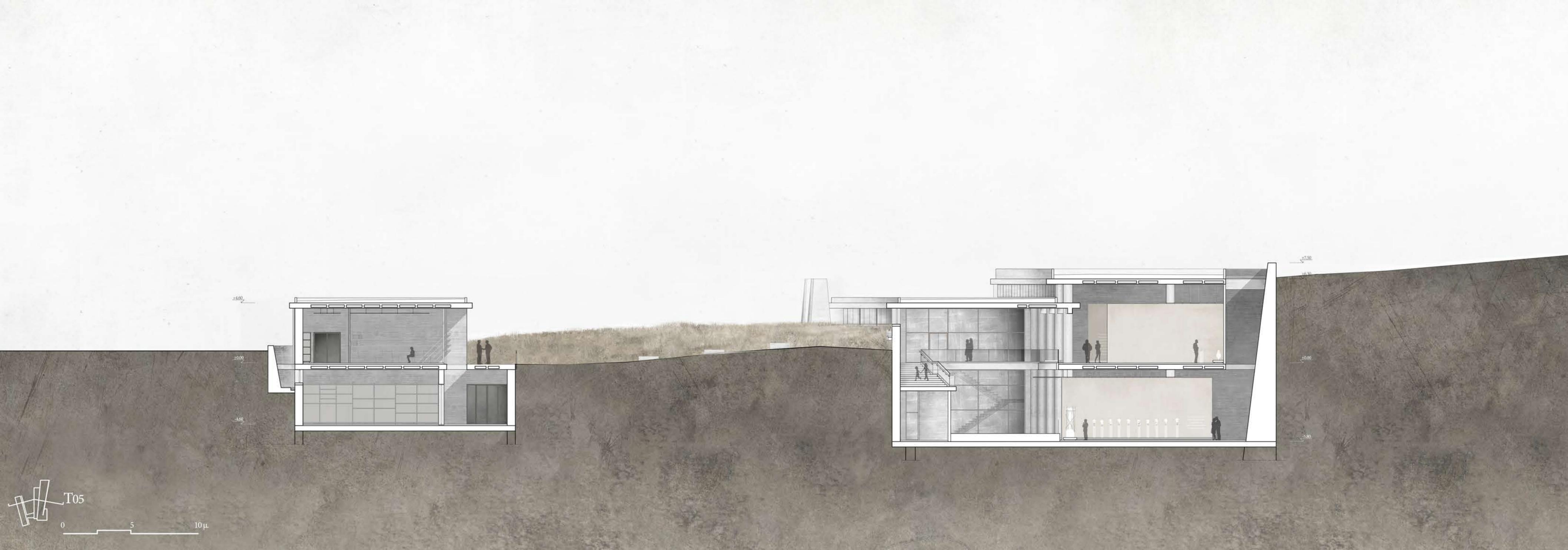
0 5 10μ

T04

0 5 10 μ

5 10 μ

+4.60

+0.00

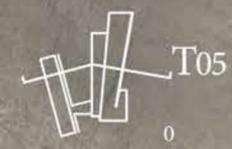
-4.60

+7.50

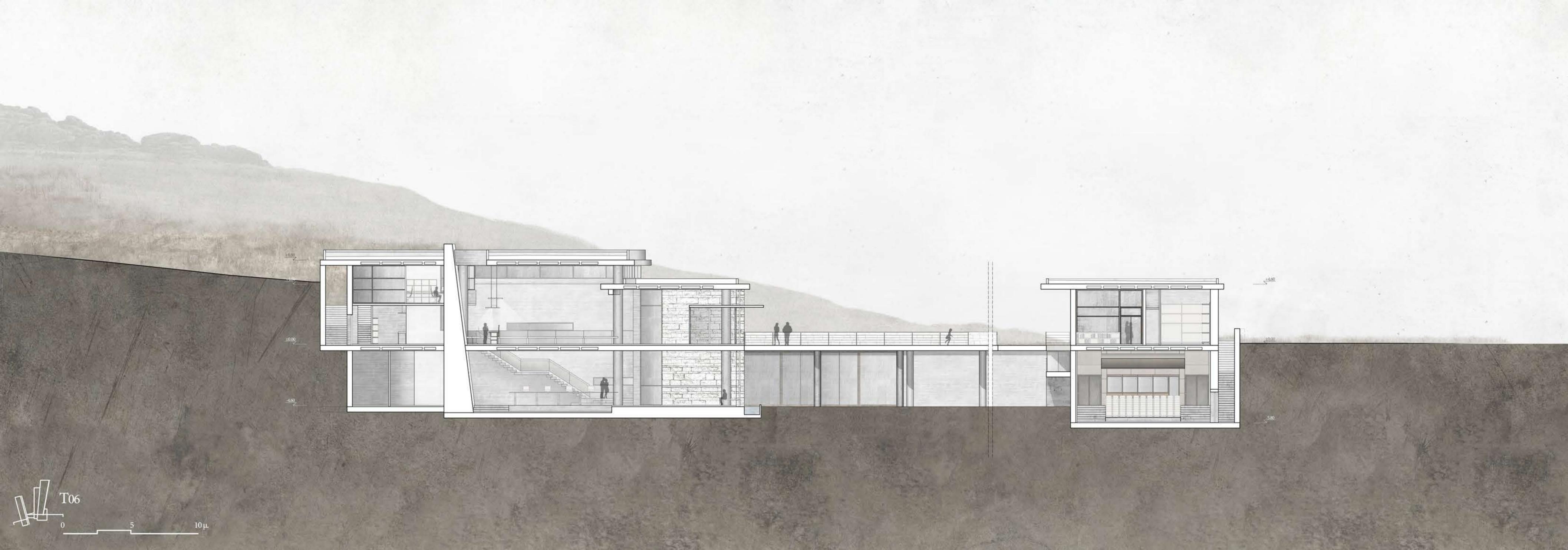
+6.30

+0.00

-5.80

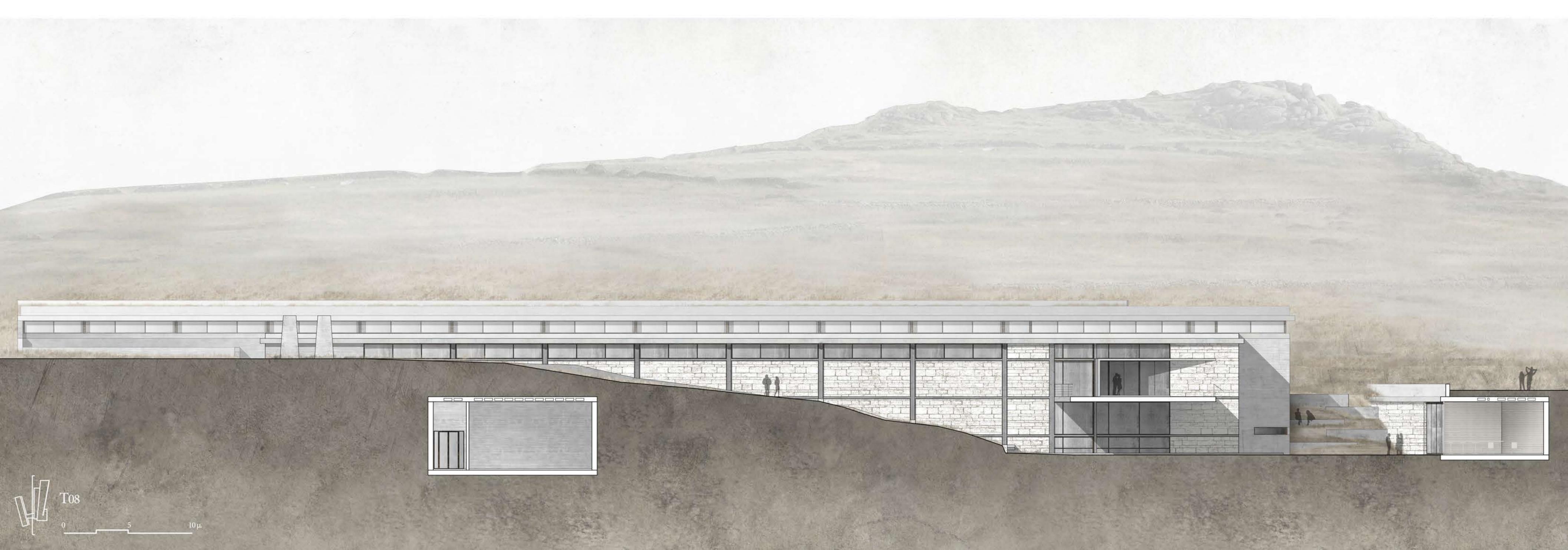
0 5 10μ

T07

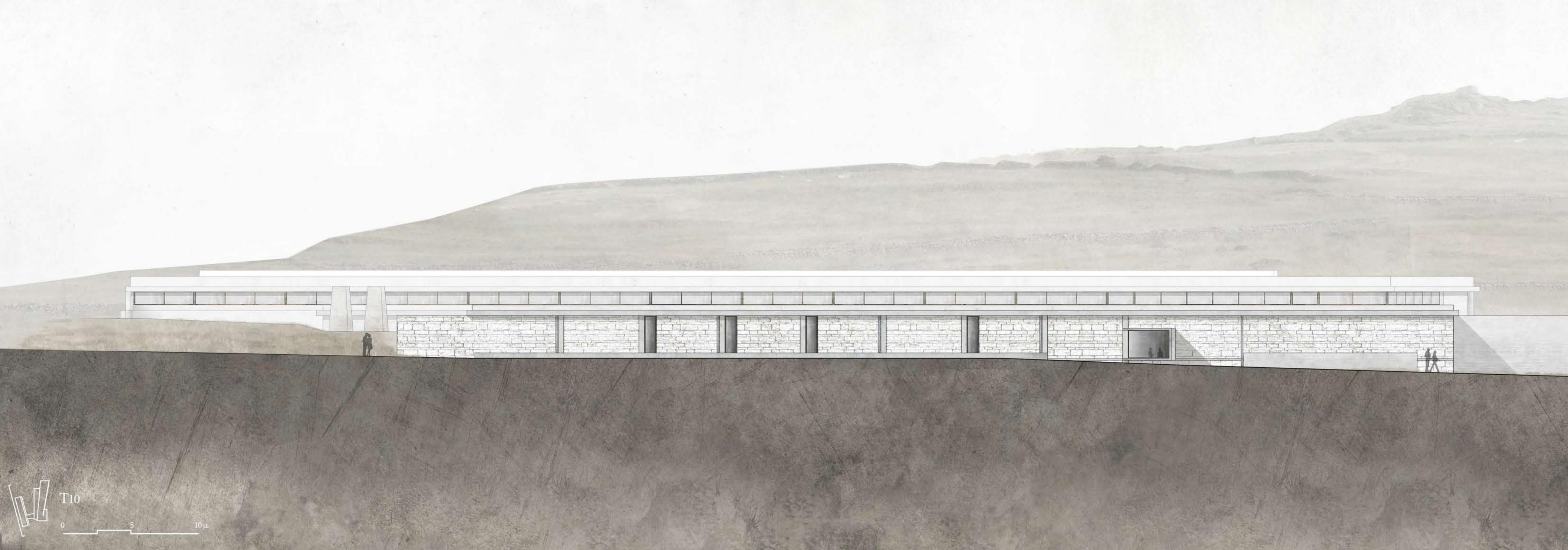
0 5 10μ

T08
0 5 10μ

T09
0 5 10μ

T10

0 5 10μ